

STAN SANITARNO-HIGIENICZNY POWIATU SANOCKIEGO

ZA 2023 ROK

POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SANOKU

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI	4
GMINA MIASTA SANOKA	5
Wodociąg: Sanok i Sanok-Zasław	6
Wodociąg Sanok-RUBBER	6
MIASTO I GMINA ZAGÓRZ	7
Wodociąg sieciowy Średnie Wielkie gm. Zagórz.....	7
Wodociąg sieciowy Kalnica gm. Zagórz.....	7
Wodociąg sieciowy Szkoły Podstawowej im. Ignacego Łukasiewicza w Czaszynie	8
Wodociąg sieciowy Szkoły Podstawowej w Tarnawie Dolnej gm. Zagórz.....	8
GMINA SANOK	9
Wodociąg sieciowy Spółki Wodnej „POSTĘP” w Prusieku gm. Sanok	9
GMINA BESKO.....	9
GMINA ZARSZYN	9
GMINA BUKOWSKO.....	10
Wodociąg sieciowy Wola Sękowa gm. Bukowsko.....	10
Wodociąg sieciowy Bukowsko Spółki Wodnej II "BUKOWICA"	10
GMINA KOMAŃCZA.....	11
GMINA TYRAWA WOŁOSKA.....	12
GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI	12
GOSPODARKA ŚCIEKOWA	12
PŁYWALNIE.....	12
CIEPŁA WODA UŻYTKOWA	14
OCENA STANU SANITARNEGO W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	15
STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO	18
ŚRODOWISKO PRACY	24
PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	25
SEKCJA OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	28
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	32
SEKCJA EPIDEMIOLOGII	33
ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO W ZAKRESIE ZAREJESTROWANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH NA PODSTAWIE LICZBY ZACHOROWAŃ I WSPÓŁCZYNNIKÓW ZAPADALNOŚCI ZA 2023 R.	34
Zachorowania na salmonellozy	34
Wirusowe zakażenia jelitowe	34
Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne WZW B, WZW C.....	34
Zachorowania na boreliozę.....	35
Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekłość, u których wykonano szczepienia przeciwko wścieklicznie	35
Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)	37
Stan uodpornienia dzieci i młodzieży (PSO).....	37
Gospodarka preparatami szczepionkowymi	38
OCENA PODMIOTÓW UDZIELAJĄCYCH AMBULATORYJNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO	38
Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa zamkniętego	38
PODSUMOWANIE:	42

WSTĘP

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sanoku obejmuje swoim nadzorem miasto Sanok, miasto i gminę Zagórz oraz gminy: Besko, Bukowsko, Komańcza, Sanok, Tyrawa Wołoska, Zarszyn.

Głównym celem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku jest działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, kosmetykami oraz chemikaliami.

Realizację zadań w roku 2023 prowadzono w oparciu o plany pracy uwzględniając ocenę ryzyka, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie.

W przedstawionej ocenie stanu sanitarnego powiatu sanockiego za rok 2023 ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sanoku.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sanoku zatrudniata w 2023 roku 31 pracowników.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku na terenie powiatu sanockiego:

Nadzorował:

- ❖ obiektów stałych – 1639
- ❖ turnusów letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży – 73

Przeprowadził:

- ❖ wszystkich kontroli (w tym wizytacji) – 2492
- ❖ wywiadów epidemiologicznych – 1167

Wydął:

- ❖ decyzji administracyjnych – 457
- ❖ decyzji płałniczych – 267
- ❖ postanowień – 91
- ❖ tytułów wykonawczych - 1

Nałozyl:

- ❖ mandatów karnych – 69 (na łączną kwotę 16.450 złotych)

Pobrał:

- ❖ próbek do badań laboratoryjnych – 917
- ❖ wykonał badań ogółem – 1745.

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

W 2023 r. Sekcja Higieny Komunalnej prowadziła kontrole stanu sanitarnego urzędzeń do zaopatrywania w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, kontrolę jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, wody w pływalniach, sposobu gromadzenia i usuwania nieczystości z nieruchomości, obiektów użyteczności publicznej. Ponadto sprawowała nadzór nad miejscami chowania zmarłych, wydawaniem zezwoleń dotyczących ekshumacji oraz transportu zwłok ludzkich i ich szczątków, wydawaniem opinii w przedmiocie przeprowadzania imprez masowych, spełnienia warunków sanitarnych w obiektach hotelarskich i w innych obiektach, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W ramach nadzoru nad jakością wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2023.

Powiat sanocki zaopatrywany był w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 17 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Łącznie zaopatrywanych było ponad 67 tys. osób. Ponadto nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego objętych było 7 innych podmiotów zaopatrujących w wodę, tj. szkoły, przedszkola itp. oraz jedna studnia publiczna zlokalizowana w miejscowości Rzepedź. Wodociągi te objęte były przez PIS stałym monitoringiem jakości wody. W roku 2023 pobrano do badań laboratoryjnych w ramach bieżącego nadzoru:

- ❖ 53 próbki wody przeznaczanej do spożycia z urzędzeń wodociągowych,
- ❖ 15 próbek wody basenowej (basen kryty i odkryty),
- ❖ 11 próbek ciepłej wody użytkowej (4 próbki szpital, 2 próbki DPS Sanok, 2 próbki DPS Zagórz, 1 próbka internat, 2 próbki szatnie basen kryty i odkryty).
- ❖ Przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych urzędzeń wodociągowych.

Tabela 1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia

Lp.	Nazwa zarządcy	Nazwa Wodociągu	Ilość zaopatrywanych osób	Produkcja wody [m ³ /d]	Rodzaj ujęcia, uzdatnianie
1.	Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o., ul. Jana Pawła II 59, 38-500 Sanok	Wodociąg Sanok Zaśław	12216	1001-10000	Ujęcia powierzchniowe, uzdatnianie podchlorynem sodu
		Wodociąg Sanok	36434	1001-10000	
2.	Gmina Bukowsko, 38-505 Bukowsko 220	Wodociąg Wola Sękowa	1658	101-1000	Ujęcie powierzchniowe, uzdatnianie podchlorynem sodu
3.	Zakład Gospodarki Komunalnej	Krośnieński – ZGK Zarszyn	2840	101-1000	Woda

	w Zarszynie, ul. Cicha 21, 38-530 Zarszyn	Krośnieński – Odrzechowa (sieć rozdzielcza ZGK Zarszyn)	100	≤100	powierzchniowa, nadzór prowadzi PSSE Krosno
4.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Besku, ul. Starowiejska 99 38-524 Besko	Sieć rozdzielcza Besko	3200	101-1000	Woda powierzchniowa, nadzór prowadzi PSSE Krosno
5.	Spółka Wodna II "BUKOWICA" 38-505 Bukowsko 301	Wodociąg "BUKOWICA"	965	101-1000	Woda mieszana - źródła naturalne oraz woda powierzchniowa, uzdatnianie podchlorynem sodu
6.	SANOK RUBBER COMPANY SPÓŁKA AKCYJNA, ul. Przemyska 24, 38-500 Sanok	Wodociąg Sanok Rubber	350	≤100	Ujęcie powierzchniowe, uzdatnianie podchlorynem sodu
7.	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Szczawnem	Wodociąg Szczawne Krzyżówka	250	≤100	Ujęcie powierzchniowe, uzdatnianie podchlorynem sodu
8.	Spółka Wodna „POSTĘP” 38-504 Niebieszczany	Wodociąg Prusiek	400	≤100	Studnie głębinowe, uzdatnianie podchlorynem sodu
9.	Gminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Komańczy	Wodociąg Szczawne	20	≤100	Ujęcia powierzchniowe, uzdatnianie podchlorynem sodu
		Wodociąg Wisłok Wielki	324	≤100	
		Wodociąg Nowy Łupków	328	≤100	
		Wodociąg Wysoczany	40	≤100	Studnie głębinowe, uzdatnianie podchlorynem sodu
		Wodociąg Rzepedź Jawornik	1256	≤100	
10.	Zakład Usług Technicznych Sp. z o.o. ul. Bieszczadzka 5 38-540 Zagórz	Wodociąg Kalnica	100	≤100	Ujęcia powierzchniowe, uzdatnianie podchlorynem sodu
		Wodociąg Średnie Wielkie	105	≤100	

Gmina Miasta Sanoka

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z 3 wodociągów sieciowych objętych stałym monitoringiem jakości wody tj.:

- ❖ wodociąg **Sanok** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, zaopatrujący w wodę przeznaczoną do spożycia ponad 36 tyś. mieszkańców.

- ❖ wodociąg **Sanok-Zasław** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, zaopatrujący w wodę przeznaczoną do spożycia ponad 12 tyś mieszkańców.
- ❖ wodociąg **Sanok-RUBBER** o produkcji wody do 100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę przede wszystkim Zakład Sanok Rubber Company S.A. oraz indywidualnych odbiorców /ok. 350 osób/.

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajduje się 15 punktów pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych - z czego 9 punktów znajduje się na terenie gminy miejskiej.

Wodociągi: Sanok i Sanok-Zasław

Z wodociągów Sanok (dawna nazwa Sanok-Trepcza) oraz Zasław woda do badań laboratoryjnych pobierana była w każdym miesiącu zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). W roku 2023 wykonano badania próbek wody w zakresie monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądownego. Przeprowadzone analizy pobranych próbek wykazały, że jakość wody w badanym zakresie spełnia wymagania określone w rozporządzeniu. PPIS wydawał co kwartał okresowe oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej przez w/w wodociągi, w których potwierdzał, że jakość wody dostarczana odbiorcom odpowiada wymaganiom rozporządzenia.

Pismem z dnia 10.01.2022r. Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sanoku, ul Jana Pawła II 59, 38-500 Sanok zwróciło się do PPIS z wnioskiem o zmianę terminu wykonania decyzji z dnia 15.07.2014 r. dotyczącej doprowadzenia do odpowiedniego stanu techniczno-sanitarnego budynku, filtrów i pompowni na SUW w Zasławiu na dzień 31.12.2024 r. Strona uzasadniając wniosek podaje, że w chwili obecnej trwają prace związane z ustaleniem stanu technicznego niektórych obiektów i urządzeń. Zlecono ekspertyzę techniczną jazu piętrzącego na rzece San oraz ekspertyzę stacji transformatorowej. W dalszej kolejności planowane jest zlecenie wykonania koncepcji modernizacji SUW w Zasławiu, gdyż, Zakład Wodociągów i Kanalizacji podjął decyzję o nie wygaszaniu pracy SUW w Zasławiu. PPIS po przeanalizowaniu dokumentacji dotyczącej przedmiotowej sprawy przychylił się do wniosku i termin decyzji przedłużył do 31.12.2024 r.

Wodociąg Sanok-RUBBER

W roku 2023 w ramach kontroli wewnętrznej realizowanej przez przedsiębiorstwo oraz w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, pobrano z wodociągu sieciowego Sanok RUBBER próbki wody do badania. Laboratorium WSSE w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Sanoku sporządziło sprawozdania z badań, na podstawie których stwierdzono, iż badane próbki wody odpowiadają warunkom określonym w rozporządzeniu. W związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia.

Miasto i gmina Zagórz

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 3 wodociągi sieciowe objęte przez PPIS w Sanoku stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi:

- ❖ **Kalnica** o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 100 osób
- ❖ **Średnie Wielkie** o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 105 osób
- ❖ **Sanok-Zasław** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, który zaopatruje w wodę mieszkańców Miasta i Gminy Zagórz (5703 osób) oraz miasto Sanok (6513 osób).

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajduje się 7 punktów, z których PPIS w Sanoku pobierał próbki wody do badań laboratoryjnych celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi. W ramach nadzoru nad jakością wody PPIS w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2023.

Wodociąg sieciowy Średnie Wielkie gm. Zagórz

Zgodnie z harmonogramem poboru prób wody w dniu 13.06.2023 r. przystąpiono do poboru prób wody na wodociągu sieciowym w Średnim Wielkim z wyznaczonego punktu. Podczas kontroli zgodnie z instrukcją poboru próbek sprawdzono zawartość wolnego chloru na końcówce i stwierdzono znaczne przekroczenia dopuszczalnej dawki wolnego chloru, która wynosiła > 2,0 mg Cl₂/l. Po działaniach naprawczych i przywróceniu właściwej dawki chloru na sieci wodociągowej pobrano próbki wody z wyznaczonego punktu. Przeprowadzona analiza sprawozdania z badań wykazała, że jakość pod względem mikrobiologicznym nie odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenie parametrów: Liczba bakterii grupy coli - 31 jtk/100 ml, Liczba Escherichia coli - 20 jtk/100ml, Liczba enterokoków kałowych - 12 jtk/100ml, ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C > 300 jtk/1ml. Wszczęto postępowanie administracyjne. Wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Po działaniach naprawczych otrzymano sprawozdanie z badań ,jakość wody doprowadzono do wymagań rozporządzenia. W związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia. Z wodociągu sieciowego Średnie Wielkie gm. Zagórz korzysta 105 osób.

Wodociąg sieciowy Kalnica gm. Zagórz

Przeprowadzona analiza sprawozdania próbki wody pobranej w dniu 25.07.2023 r. z końcówki wodociągu sieciowego Kalnica wykazała, że jej jakość pod względem mikrobiologicznym nie odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenie parametrów: Liczba bakterii grupy coli

-20 jtk/100 ml, Liczba Escherichia coli – 6 jtk/100ml, Liczba enterokoków kałowych –3 jtk/100ml. Wszczęto postępowanie administracyjne i w dniu 31.07.2023 r. wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi z terminem wykonania do 15.08.2023 r. W dniu 31.07.2023 r. otrzymano sprawozdanie z badań próbki wody pobranej z zakresu parametrów bakteriologicznych potwierdzających prawidłową jakość wody. W związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia. Z wodociągu sieciowego Kalnica korzysta 100 osób.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Na terenie Miasta i Gminy Zagórz znajdują się obiekty, które są objęte przez PPIS stałym monitoringiem jakości wody, są to wodociągi zaopatrujące:

- ❖ Szkoła Podstawowa w Czaszynie, 38-516 Tarnawa Dolna
- ❖ Szkoła Podstawowa w Tarnawie Dolnej, 38-516 Tarnawa Dolna

Wodociąg sieciowy Szkoły Podstawowej im. Ignacego Łukasiewicza w Czaszynie

Wodociąg na potrzeby szkoły oparty na studni głębinowej, zaopatruje około 150 osób (uczniowie, nauczyciele, personel techniczno - gospodarczy) bez stałych odbiorców. Woda poddawana uzdatnianiu. W dniu 19.09.2023 r. zgodnie z harmonogramem poboru próbek wody przeprowadzono kontrolę sanitarną i stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej dawki wolnego chloru. Z pomiarów wynikało, że wartość wolnego chloru wynosiła 2,0 mg/l. W związku z przekroczeniem dopuszczalnej wartości wolnego chloru w wodzie odstąpiono od pobrania próbki wody do badań laboratoryjnych wynikających z harmonogramu. Wszczęto postępowanie administracyjne. Firma serwisowa której podlega stacja uzdatniania wody w szkole natychmiast przystąpiła do działań naprawczych na wodociągu. W dniu 10.10.2023 r. pobrano próbki wody do badania laboratoryjnego. Przeprowadzone badanie wody wykazało, że woda w wodociągu sieciowym szkoły podstawowej nie odpowiada wymogom zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi ze względu na wyczuwalny obcy zapach ≥ 4 TON. Ze względu na wyczuwalny zapach w wodzie w badaniu laboratoryjnym nie wykonana została ocena smaku. W dniu 08.11.2023 r. wydano warunkową przydatność wody do spożycia. Podejmowane działania naprawcze nie przyniosły rezultatu, decyzja pozostaje do wyegzekwowania w roku 2024 r. z uwagi na *nie akceptowalny zapach* ≥ 4 TON. Na prośbę dyrekcji szkoły podstawowej wydłużono termin warunkowej przydatności wody do spożycia do dnia 15.01.2024 r.

Wodociąg sieciowy Szkoły Podstawowej w Tarnawie Dolnej gm. Zagórz

wodociąg na potrzeby szkoły oparty na studni głębinowej, woda poddawana uzdatnianiu. Na podstawie przedłożonych wyników badania próbek wody wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi. W ramach nadzoru nad jakością wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotu z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym

harmonogramem na rok 2023 oraz pobierał próby wody do badań celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami.

Gmina Sanok

Zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 2 wodociągi sieciowe objęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi :

- ❖ **SANOK** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 6513 osób – mieszkańców gminy Sanok
- ❖ **PRUSIEK**(wodociąg Spółki Wodnej „POSTĘP”) o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 400 osób– mieszkańców miejscowości Prusiek.

Wodociąg sieciowy Spółki Wodnej „POSTĘP” w Prusieku gm. Sanok

Przeprowadzona kontrola sanitarna w budynku Stacji Uzdatniania Wody w dniu 11.07.2023 r. wykazała nieodpowiedni stan sanitarno-higieniczny. Na ścianach widoczne złuszczenia farby, ściany i sufity brudne, na elementach metalowych (np. ramy przy drzwiach) widoczne ślady korozji. Ogólnie pomieszczenia nieuporządkowane, posadzki zaśmieczone, przetrzymuje się zbędne rzeczy nie związane z prowadzoną działalnością. Wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję nakazową z terminem realizacji do 31 października 2023 r. Przeprowadzona w dniu 23 listopada 2023 r. kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarno- technicznego budynku SUW, decyzja została wykonana w całości. W roku 2023w ramach kontroli wewnętrznej realizowanej przez Spółkę Wodną „Postęp” oraz w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrane próbki wody z ww. wodociągu sieciowego odpowiadają warunkom określonym w rozporządzeniu.

W związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia.

Gmina Besko

Zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez wodociąg sieciowy objęty przez PIS stałym monitoringiem jakości wody. Jest to wodociąg **Sieniawa** nadzorowany przez PSSE w Krośnie, którego sieć rozdzielcza dla gminy Besko zaopatruje w wodę 3200 osób. Na obszarze zaopatrywanym przez ww. urządzenie wodociągowe znajduje się 1 punkt poboru, z którego PPIS w Sanoku pobiera próbki wody do badań laboratoryjnych.

Gmina Zarszyn

Sieć rozdzielcza dla gminy Zarszyn zaopatruje w wodę 2940 osób. Na terenie gminy Zarszyn utworzone zostały 4 punkty poboru, z których PPIS w Sanoku pobiera próbki wody do badań laboratoryjnych. Parametry jakości wody produkowanej przez ZUW w Sieniawie zaopatrujący w wodę mieszkańców gminy Zarszyn wykazały zgodność z wymaganiami rozporządzenia, w związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia. Na obszarze zaopatrywanym

przez ww. urządzenie wodociągowe znajdują się dwie sieci rozdzielcze będące administrowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Zarszynie i Zakład Gospodarki Komunalnej w Besku.

Gmina Bukowsko

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 2 wodociągi sieciowe objęte przez PIS stałym monitoringiem jakości wody, są to:

- ❖ Wodociąg **Wola Sękowa** o produkcji wody od 100-1000 m³/dobę, zaopatrujący ok. 1658 osób
- ❖ Wodociąg Spółki Wodnej II **"BUKOWICA"** o produkcji wody od 100-1000 m³/dobę, zaopatrujący ok. 965 osób

Na obszarze zaopatrywanym przez ww. urządzenia wodociągowe znajdują się 3 punkty, z których PPIS w Sanoku pobiera próbki wody do badań laboratoryjnych. W 2023 r. z ww. urządzeń wodociągowych pobrano do badań laboratoryjnych próbki na podstawie których stwierdzono, że odpowiadają warunkom określonym w rozporządzeniu. W związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia.

Wodociąg sieciowy Wola Sękowa gm. Bukowsko

Przeprowadzona analiza sprawozdania z badań (data wpływu 23.03.2023 r.) w ramach kontroli wewnętrznej z końcówki wodociągu sieciowego Wola Sękowa, gm. Bukowsko, wykazała, że jej jakość pod względem mikrobiologicznym oraz fizykochemicznym nie odpowiada wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenie parametrów: Liczba bakterii grupy coli 12 jtk/100 ml oraz mętność 5,8 ($\pm 0,9$) NTU. W dniu 24.03.2023 r. wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi z terminem wykonania do dnia 07.04.2023 r. W dniu 04.04.2023 r. (data wpływu) otrzymano sprawozdanie z badań, że woda odpowiada wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Decyzja została wykonana. W dniu 05.04.2023 r. PPIS w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia. Z wodociągu sieciowego Wola Sękowa korzysta 1658 osób.

Wodociąg sieciowy Bukowsko Spółki Wodnej II "BUKOWICA"

Przeprowadzona kontrola sanitarna urządzenia wodociągowego nie wykazała uchybień, w oparciu o wyniki badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia z ww. wodociągu. W ramach nadzoru nad jakością wody PPIS w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotu z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2023 oraz pobierał próby wody do badań celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami.

Gmina Komańcza

Zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 6 wodociągów sieciowych objętych przez PIS stałym monitoringiem jakości wody. Są to wodociągi:

- ❖ Szczawne-Krzyżówka (administrator: Spółdzielnia Mieszkaniowa -Szczawne)
- ❖ Wysoczany (administrator: GPGK Sp. z o.o. w Komańczy)
- ❖ Nowy Łupków (administrator: GPGK Sp. z o.o. w Komańczy)
- ❖ Rzepedź-Jawornik (administrator: GPGK Sp. z o.o. w Komańczy)
- ❖ Szczawne (Baza GPGK) (administrator: GPGK Sp. z o.o. w Komańczy)
- ❖ Wiśtok Wielki (dawny wodociąg Czystogarb) (administrator: GPGK Sp. z o.o. w Komańczy).

Wymienione wyżej urządzenia wodociągowe o produkcji wody <100 m³/dobę, zaopatrują ok. 2200 osób w wodę przeznaczoną do spożycia.

W ramach nadzoru nad jakością wody PPIS w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2023 oraz pobierał próby wody do badań celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami. W związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Na terenie Gminy Komańcza znajdują się również podmioty objęte przez PIS stałym monitoringiem jakości wody z uwagi na prowadzone w tych obiektach żywienie oraz wytwarzanie w miejscu posiłki, są to:

- ❖ Szkoła Podstawowa Wiśtok Wielki gm. Komańcza
- ❖ Szkoła Podstawowa w Komańczy gm. Komańcza
- ❖ "Oaza ciszy i wypoczynku" Dom Rekolekcyjny w Rzepedzi

W ramach nadzoru nad jakością wody PPIS w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2023 oraz pobierał próby wody do badań celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami.

Ponadto pod nadzorem PPIS w Sanoku znajduje się jedyna w powiecie sanockim studnia publiczna zlokalizowana w Rzepedzi na Osiedlu „C”.

W roku 2023 r. pobrano do badania próbki wody ze studni publicznej w Rzepedzi, na podstawie których stwierdzono, iż odpowiadają one warunkom określonym w rozporządzeniu. W związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia.

Gmina Tyrawa Wołoska

Na terenie gminy Tyrawa Wołoska brak wodociągów sieciowych nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Mieszkańcy tych terenów zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia z własnych, indywidualnych lub grupowych ujęć, której jakość określana jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną jako niepewna, ponieważ nie jest kontrolowana.

GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

W nadzorowanych obiektach na terenie Powiatu Sanockiego odpady komunalne gromadzone są w workach foliowych lub kontenerach, a po napełnieniu odbierane przez uprawnione podmioty. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów do worków foliowych zróżnicowanych kolorystycznie.

Gospodarka ściekowa

- ❖ Miasto Sanok – ścieki z obiektów turystycznych zrucane są do kanalizacji miejskiej (administrowana przez Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sanoku)
- ❖ Miasto Zagórz - ścieki z obiektów turystycznych zrucane są do gminnej sieci kanalizacyjnej(administrowana przez Zakład Usług Technicznych w Zagórz)
- ❖ Zarszyn – ścieki z obiektów turystycznych zrucane są do gminnej sieci kanalizacyjnej (administrowana przez ZGK w Zarszynie)
- ❖ Besko – ścieki z obiektów turystycznych zrucane są do gminnej sieci kanalizacyjnej (administrowana przez ZGK w Besku)

Pływalnie

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sanoku – pływalnia kryta i odkryta

Obiekt został przygotowany do prowadzenia działalności całorocznej i sezonowej zgodnie z wymaganiami. Zarządca przedkładał PPIS w Sanoku aktualne sprawozdania z badań wody basenowej basenu krytego i odkrytego w sezonie 2023. Przeprowadzono również bieżącą kontrolę sanitarną obu basenów która wykazała, że obiekt jest przystosowany dla potrzeb osób z niepełnosprawnością, poruszających się na wózkach inwalidzkich. Obiekt zaopatrywany jest w wodę z wodociągu sieciowego SANOK (Trepcza). Odprowadzenie nieczystości płynnych odbywa się do zbiorczej kanalizacji miejskiej. Wejście na teren basenów odkrytych prowadzi przez osobne wejście w budynku głównym zespołu basenów. Przy kasach wywieszony regulamin korzystania z pływalni oraz tablica informacyjna na której zarządca umieszcza komunikaty dot. jakości wody basenowej. Szatnie posiadają wydzielone przebieralnie oraz bezpośrednie połączenie z natryskownią i toaletami, wywieszone są informacje dla korzystających z basenu odnośnie zasad korzystania z obiektu. Dostępne osobne kabiny ustępowe przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Przy punktach mycia rąk dostępne mydło w płynie, suszarki do rąk, dodatkowo udostępniane środki do dezynfekcji dłoni. W kabinach ustępowych zapewniono środki higieniczne. Wyznaczone są pomieszczenia

gospodarcze na środki czystościowe i sprzęt porządkowy. Wszystkie pomieszczenia części mokrej - przebieralnie, natryski posiadają posadzkę łatwo zmywalną wykonaną z glazury odpornej na działanie środków dezynfekcyjnych. W skład basenu krytego wchodzi 6 niecek oraz zjeżdżalnia wodna. Niecka basenu pływackiego posiada własny system cyrkulacji wody, utrzymywana jest w niej niższa temperatura. Dwie niecki basenów rehabilitacyjnego i rekreacyjnego z urządzeniami wytwarzającymi aerozol wodno – powietrzny oraz zjeżdżalnią wodną posiadają wspólny system cyrkulacji. Dwie wanny jacuzzi oraz brodzik dla dzieci powyżej 3 lat posiadają osobny system cyrkulacji wody. Próbkę wody pobrane w dniu 15.05.2023 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykazały przekroczenie parametru Trichlorometan (chloroform) w niecce basenu sportowego i jego systemie cyrkulacji:

	<i>stężenie trichlorometanu (stężenie chloroformu)</i>
Niecka rekreacyjno – pływacka	0,039 ± 0,005 mg/l
Cyrkulacja niecki rekreacyjno pływackiej	0,043 ± 0,006 mg/l

Kolejne sprawozdania z badań dostarczone przez zarządcę obiektu po przerwie technologicznej związanej z koniecznością przeprowadzenia prac serwisowych nie wykazały przekroczeń ww. parametrów.

Basen zewnętrzny był czynny w sezonie letnim 2023. Zarządca przed otwarciem basenów dla klientów przedłożył sprawozdania z badań potwierdzające jakość wody basenowej zgodnej z rozporządzeniem. Basen zewnętrzny składa się z niecki basenu rekreacyjno – pływackiego ze zjeżdżalnią wodną oraz urządzeniami wytwarzającymi aerozol wodno – powietrzny. Niecki te posiadają wspólny układ cyrkulacji. Brodzik dla dzieci powyżej lat 3 również posiada indywidualny system cyrkulacji. Dostępny jest również mokry plac zabaw z urządzeniami wytwarzającymi aerozol wodno powietrzny. Próbkę wody pobrane w dniu 17.07.2023 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykazały przekroczenie następujących parametrów:

	<i>stężenie trichlorometanu (stężenie chloroformu)</i>	Σ THM
Odkryty - basen rekreacyjno-pływacki	0,21 ± 0,03 mg/l	0,21 ± 0,05 mg/l
Odkryty - brodzik dla dzieci	0,22 ± 0,03 mg/l	0,22 ± 0,03 mg/l
Odkryty - cyrkulacja rekr.-pływ.	0,11 ± 0,01 mg/l	0,11 ± 0,03 mg/l
Odkryty - cyrkulacja brodzik	0,15 ± 0,02 mg/l	0,15 ± 0,04 mg/l

Przeprowadzone przez zarządcę obiektu działania naprawcze zostały potwierdzone przedłożonymi do PPIS w Sanoku sprawozdaniami z badań

Kontrolą objęto również pomieszczenia techniczne znajdujące się pod basenem odkrytym, gdzie znajduje się automatyczny system monitorujący proces uzdatniania wody w nieckach basenowych. Na miejscu prowadzone są bieżące odczyty parametrów; wolny chlor, odczyn pH, pot. Redox, temp. wody, odczyty rejestrowane. Wydzielone są pomieszczenie do przetrzymywania środków uzdatniających wody basenowe, w pomieszczeniu wykonano wentylację mechaniczną i grawitacyjną, okna zaciemnione, punkt mycia rąk zorganizowany. Dojazd do tego pomieszczenia utwardzony z odpowiednim spadkiem w celu odprowadzenia wód opadowych. Apteczki pierwszej pomocy rozlokowane w różnych punktach w celu łatwiejszego dostępu do nich. Książeczki zdrowia personelu aktualne.

Uzgodniony harmonogram poboru prób wody w nieckach, natryskach oraz cyrkulacji jest na bieżąco realizowany przez zarządcę obiektu. W roku 2023 w obiekcie CRIS w Sanoku w ramach nadzoru sanitarnego przedstawiciele PIS przeprowadzili 2 kontrole - basenu krytego i odkrytego oraz pobrano próby wody ze wszystkich niecek basenowych i natrysków w zakresie Legionelli sp. Stan sanitarno – porządkowy obiektów bez zastrzeżeń.

Ciepła woda użytkowa

Legionella Sp.:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku prowadzi również nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii *Legionella Sp.* Badania przeprowadzone w 2023 roku obejmowały 5 obiektów, w których w ramach bieżącego nadzoru pobrano 9 próbek wody. Badane próbki wody nie wykazały przekroczeń. PPIS w Sanoku w związku z odnotowanymi przypadkami zachorowań na Legionelle pneumophila w województwie podkarpackim prowadził wzmożony nadzór nad instalacjami ciepłej wody w obiektach zamieszkania zbiorowego, domach opieki oraz obiektach użyteczności publicznej (hotele, pensjonaty, domy wycieczkowe, szkoły, internaty, itp.). Rozesłano pisma edukacyjno – informacyjne do zarządców budynków, w których w trakcie użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno- powietrzny mogący negatywnie wpływać na zdrowie ludzi, o podejmowaniu stosownych działań w zakresie nadzoru, w szczególności nad budynkami i obiektami wysokiego ryzyka występowania bakterii Legionella w instalacjach wewnętrznych.

PPIS w Sanoku polecił w ramach kontroli wewnętrznej wykonać badania ciepłej wody użytkowej z wewnętrznej instalacji wodociągowej ww. obiektach.

Podczas kontroli sanitarnych bieżącego stanu sanitarnego zwracano szczególną uwagę na serwis systemów klimatyzacji oraz przekazywano szczegółowe informacje dotyczące zagrożeń związanych z bakterią Legionella.

Podsumowanie

PPIS w Sanoku wskazuje na konieczność kontynuowania działań mających na celu zapewnienia mieszkańcom powiatu wody spełniającej wymagania sanitarne. Podłączenie kolejnych miejscowości do wodociągów sieciowych, ze szczególnym uwzględnieniem szkół, przedszkoli na terenach wiejskich, gdzie nie ma jeszcze wodociągów, a w których przygotowuje się posiłki dla dzieci niejednokrotnie na wodzie o zmiennych wartościach parametrów mikrobiologicznych.

Wydane oceny jakości wody:

W roku 2023 wydano na wniosek zakładów podległych weterynarii 9 ocen dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Kontrole urządzeń wodociągowych:

W roku 2023:

- ❖ przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych na wodociągach nadzorowanych,
- ❖ wydano 1 decyzję administracyjną na poprawę stanu sanitarno- technicznego wodociągu,
- ❖ wydano 3 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- ❖ wydano 3 decyzje o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- ❖ nałożono 2 mandaty na kwotę 600,00 złotych (2x 300,00) na wodociągach,
- ❖ wydano 53 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi,

W roku 2023 r. wydano:

- ❖ 57 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok,
- ❖ 23 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy,
- ❖ 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok za granicę.

Ocena stanu sanitarnego w obiektach użyteczności publicznej

Zakres kontroli sanitarnej w zakładach kosmetycznych, fryzjerskich, odnowy biologicznej, branży Beauty obejmuje m.in. sprawdzenie czy w gabinecie zostały wdrożone i są przestrzegane opracowane i zaopiniowane przez PPIS procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym u ludzi, wymagane z art. 16 ustawy z dnia 15 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Zgodnie z zapisami procedur sprawdzany był stan faktyczny zakładu który rzutuje na warunki świadczenia usług w przedmiotowym obiekcie. W skontrolowanych w 2023 roku zakładach branży Beauty stwierdzono, że tam gdzie prowadzone są zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanki łącznej skóry wykorzystywany jest sprzęt wielokrotnego użytku, który po użyciu poddawany jest dezynfekcji zanurzeniowej. Sprzęt po dezynfekcji przygotowany jest do sterylizacji w autoklawie na wilgotne powietrze na miejscu w gabinecie lub proces ten zlecany jest firmie zewnętrznej z którą właściciel gabinetu podpisał stosowną umowę.

Część nadzorowanych gabinetów zabiegowych ma podpisaną umowę na sterylizację narzędzi z centralną sterylizatornią SPZOZ Szpital Specjalistyczny Sanok lub innym gabinetem spełniającym wymagania w zakresie prowadzenia sterylizacji na miejscu. Spotykana jest praktyka wysyłkowej sterylizacji, polegającej na zapakowaniu narzędzi i przestanie ich do podmiotu świadczącego usługę sterylizacji. Po tym procesie narzędzia są odsyłane do ich zlecniodawcy, wraz z stosownym dokumentem potwierdzającym poprawny proces sterylizacji. Umowy i dokumenty pozostają do wglądu w gabinecie.

Działające na terenie powiatu sanockiego usługi mobilne nie otrzymują zgody PPIŚ na przeprowadzenia procesów sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku w warunkach domowych. Tego typu działalności korzystają z narzędzi jednorazowego użytku lub zlecają sterylizację narzędzi wielokrotnego użytku podmiotom zewnętrznym.

W obiektach usługowych branży beauty, w których stwierdzono nieprawidłowości, wszczęto postępowanie administracyjne, nałożono mandaty karne, wydano decyzje rachunkowe i nakazowe. Ponownie przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały poprawę stanu sanitarno- higienicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku w roku 2023 wydał decyzję o zaprzestaniu działalności usługowej w jednym z obiektów branży beauty do czasu doprowadzenia pomieszczeń gabinetu do odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych gwarantujących wykonywanie usług kosmetycznych w sposób nie stwarzający zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi. W gabinecie wykonywane były zabiegi, podczas których mogło dojść do naruszenia ciągłości skóry. Brak prawidłowych procesów dezynfekcji i sterylizacji sprzętu wielokrotnego użycia, brak warunków do przechowywania odpadów niebezpiecznych, brak bieżącej ciepłej i zimnej wody odpowiedniej jakości uniemożliwiało zapewnienie odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych przy prowadzeniu działalności gabinetu kosmetycznego. Po doprowadzeniu gabinetu do odpowiedniego stanu sanitarno- technicznego, właściciel zgłosił gotowość do odbioru. Przeprowadzona kontrola wykazała, że wykonano wszystkie obowiązki zawarte w decyzji nakazowej.

Hala Targowa w Sanoku ul. Piłsudskiego 8 a

Przeprowadzona kontrola sanitarna w dniu 07.06.2023 r. wykazała nieprawidłowości; schody wejściowe prowadzące na pierwszy poziom obiektu w bardzo złym stanie technicznym, wyłożone kostką betonową w których stwierdzono znaczne ubytki. Powierzchnia schodów nie jest równa, jednolita. Zły stan techniczny schodów, zagraża bezpieczeństwu osób z nich korzystających. W toalecie dla pracowników zatrudnionych przy obsłudze obiektu, podgrzewacz wody niesprawny, brak ciepłej wody przy umywalce. W pomieszczeniu socjalnym dla pracowników obiektu ściany i sufity brudne, z widocznymi pajęczynami, wymagają odmalowania. Ponadto w pomieszczeniu do przechowywania sprzętu gospodarczego stwierdzono ogólny bałagan, który wymagał uporządkowania. Stwierdzone nieprawidłowości rzutują na stan sanitarno - higieniczny tych pomieszczeń, w których przebywają pracownicy.

Wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzje rachunkową i nakazową z terminem realizacji do 16 października 2023 r. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarno- technicznego obiektu, decyzja została wykonana w całości.

Ustępy Publiczne w Sanoku, ul. Feliksa Gieli 5

Przeprowadzona kontrola sanitarna w dniu 31.05.2023 r. wykazała nieprawidłowości; pomieszczenie dyżurki oraz magazyn podręczny wymaga odmalowania i uporządkowania – ściany brudne, z zaciekami, ponadto w pomieszczeniu tym zgromadzone są zbędne rzeczy niezwiązane z prowadzoną działalnością. Podgrzewacz wody przy umywalce w części damskiej niesprawny, w konsekwencji brak jest ciepłej wody przy tej umywalce. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości rzutują na stan sanitarno-higieniczny ustępów publicznych. Wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję rachunkową i nakazową z terminem realizacji do 31 lipca 2023r. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarno- technicznego obiektu, decyzja została wykonana w całości.

Ustępy Publiczne ul. Plac Świętego Michała w Sanoku

Przeprowadzona kontrola sanitarna w dniu 12.06.2023 r. wykazała, że stan techniczno- sanitarny obiektu systematycznie się pogarsza. W październiku 2021 roku PPIS Sanoku poinformował właściciela obiektu, że przeprowadzone kontrole sanitarne w Ustępach Publicznych przy ul. Plac Św. Michała w Sanoku wykazały, że stan sanitarno-techniczny obiektu ulega znacznemu pogorszeniu i wnosi o podjęcie działań, które spowodują poprawę obecnego stanu obiektu oraz prosi o informację ww. sprawie w celu prowadzenia dalszego postępowania administracyjnego. Zgromadzona dokumentacja potwierdza, że obiekt kwalifikuje się do generalnego remontu. Wydawane przez PPIS w Sanoku decyzje, zalecenia na dzierżawcę obiektu miały doraźny wpływ na poprawę stanu sanitarno – higienicznego, natomiast stan techniczno- sanitarny wymagał już dużych nakładów finansowych związanych z modernizacją obiektu. Po interwencjach PPIS w Sanoku, właściciel zdecydował na przeprowadzenie remontu generalnego obiektu, który zostanie rozpoczęty w roku 2023. Wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję rachunkową i nakazową termin zakończenia obowiązków został ustalony do dnia 30 września 2024 r. Decyzja pozostaje w mocy i przechodzi do wyegzekwowania na rok 2024. Pozostałe obiekty użyteczności publicznej utrzymane w stanie dostatecznym.

Obiekty wczasowo – turystyczne całoroczne oraz baza sezonowa w których w roku 2023 przeprowadzono kontrole sanitarne wykazały, że zostały przygotowane pod względem technicznym, reżim sanitarny wzmożony. Każdy obiekt posiada opracowane procedury sanitarne, a personel posiada wiedzę o ich wdrażaniu i przestrzeganiu.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością ukierunkowana jest na zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego na terenie powiatu. Obejmuje ocenę warunków produkcji, przechowywania, transportu i sprzedaży żywności, warunków żywienia zbiorowego oraz nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, a także kontrolę warunków zdrowotnych produkcji, obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2023 r. działalność prowadziło łącznie 755 zarejestrowanych obiektów zajmujących się produkcją, obrotem środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz transportem.

Znajdujące się pod nadzorem zakłady produkcyjne to automaty do lodów (11 obiektów), wytwórnie tłuszczów (2), piekarnie (12), ciastkarnie (7), zakład przetwórstwa owocowo-warzywnego (1), browar (1), zakład przemysłu zbożowo-młynarskiego (1), produkcja pierwotna, rolniczy handel detaliczni i dostawcy bezpośredni (42) oraz inne wytwórnie żywności (6).

Zakłady produkcyjne prowadziły produkcję żywności wyłącznie na potrzeby rynku lokalnego. Kilka obiektów posiada szczególnie ciekawe walory historyczne i turystyczne. Młyn gospodarczy w Nowotańcu, który działa wyłącznie na potrzeby okolicznych mieszkańców, przywożących własne zboże i odbierających z niego mąkę prowadzi też działalność muzealną (obiekt można zwiedzić, poznać warsztat pracy młynarza oraz mechanizm przemiału zboża). Podkarpacka Destylarnia Okowity w Długiem prowadząca produkcję wyrobów alkoholowych wysokoprocentowych i nalewek jest jednocześnie otwartym do zwiedzania „żywym muzeum gorzelnictwa” ujętym w Podkarpackim Szlaku Historycznych Receptur. W tym miejscu działalność prowadzi również „Bieszczadzka Spiżarnia”, która zajmuje się głównie produkcją olejów tłoczonych na zimno, nierafinowanych i nieoczyszczonych oraz octów owocowych.

Zarejestrowana produkcja rolnicza zajmowała się głównie produkcją zbóż na cele spożywcze i paszowe, uprawą roślin oleistych, różnego rodzaju warzyw, owoców (głównie maliny, borówka amerykańska, jabłka, winogrona) oraz produkcją przetworów owocowych i win gronowych na bazie własnych surowców.

Zdecydowaną większość stanowiły zakłady obrotu żywnością: sklepy (235), hurtownie (25), kioski (16), środki transportu (61), obiekty ruchome i tymczasowe, inne zakłady obrotu (33) oraz apteki (29).

Działalność gastronomiczną prowadziły: zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego (150), w tym zakłady małej gastronomii (76), także obiekty typu zamkniętego (93), inne zakłady żywienia (24) i zakłady usług cateringowych (5). Jako zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego funkcjonowały: blok żywienia w szpitalu (1), bloki żywienia w domach opieki (5) oraz placówki prowadzące

żywienie dzieci i młodzieży (tj. 5 stołówek w żłobkach, 28 stołówek w szkołach, 2 w bursach i internatach, 23 w przedszkolach, 1 w domu dziecka i 1 w zakładzie specjalnym).

W 2023 roku w ramach nadzoru przeprowadzono łącznie 617 kontroli sanitarnych: 231 kompleksowych, 59 kontroli sprawdzających wykonanie nakazów ujętych w decyzjach administracyjnych i 327 kontroli tematycznych - poza planem. Zgodnie z harmonogramem kompleksową kontrolą objęto 30 % wszystkich obiektów znajdujących się pod nadzorem. Kontrole tematyczne dotyczyły działań przeprowadzanych w ramach systemu RASFF (60), interwencji w związku ze zgłoszeniami klientów (22), odbiorów sanitarno-technicznych (59), kontroli związanych z pobraniem próbek do badań laboratoryjnych (70) oraz pozostałych działań akcyjnych związanych z podejmowaniem innych bieżących działań, a także sprawdzenia wykonania wydanych zaleceń pokontrolnych. W 2023 roku wykonano o 116 kontroli więcej niż w roku 2022.

Pobrano do badań 286 próbek planowanych oraz 78 próbek poza planem. Pobór próbek wynikał z opracowanego dla PSSE w Sanoku *Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 r.*, także poleceń Państwowego Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz z bieżących potrzeb (m.in. konieczność sprawdzenia higieny produkcji lokalnych producentów, interwencje, podejrzenie zbiorowego zatrucia pokarmowego). Dodatkowo w miesiącach lipiec-sierpień 2023 r. w 4 obiektach dokonano oceny jakości tłuszczów smażalniczych z wykorzystaniem szybkich testów do badania w kierunku zawartości związków polarnych. W ramach zleceń pobrano dodatkowo 50 próbek wody pochodzącej z wodociągów zaopatrujących obiekty obrotu, produkcji żywności i żywienia zbiorowego, głównie w zakresie badań mikrobiologicznych.

W ramach prowadzonego nadzoru wydano łącznie 96 decyzji administracyjnych, w tym 67 nakazujących poprawę stanu technicznego, 11 unieruchamiających obiekt w całości lub jego części, 8 dotyczących wycofania środków spożywczych niewłaściwej jakości oraz 167 decyzji rachunkowych. Nałożono również 63 mandaty karne na łączną kwotę 14650 zł.

Najczęściej stwierdzane podczas kontroli obiektów nieprawidłowości dotyczyły nieodpowiedniego stanu techniczno-sanitarnego pomieszczeń, urządzeń i wyposażenia, nieprawidłowych warunków przechowywania środków spożywczych, nieprzestrzegania zasad higieny przy produkcji i sprzedaży żywności, niewłaściwego stanu techniczno-sanitarnego pomieszczeń i urządzeń, niewłaściwych procesów mycia, nieprawidłowych warunków przechowywania środków spożywczych i niehigienicznej ich sprzedaży z narażeniem na wtórne zanieczyszczenie, nieprzestrzegania procedur systemu HACCP. Powodem wydania 11 decyzji wstrzymujących prowadzenie działalności w całości lub w jego części w zakresie obrotu żywnością oraz produkcji i wydawania posiłków była nieodpowiednia jakość wody pochodzącej z wodociągów lokalnych zaopatrujących obiekty w zakresie

parametrów mikrobiologicznych (stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników: najbardziej prawdopodobna liczba bakterii grupy coli oraz najbardziej prawdopodobna liczba Escherichia coli, ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C). Ponowne uruchomienie działalności obiektów następowało po zapewnieniu dobrej jakości wody, zgodnej z obowiązującymi normami w zakresie parametrów bakteriologicznych ujętych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W 8 przypadkach stwierdzających w obrocie środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości wydano decyzje zakazujące wprowadzanie ich do obrotu.

Do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego skierowano też 2 wnioski o nałożenie kar na właścicieli obiektów w związku z nieprzestrzeganiem przepisów dotyczących wymogu uzyskania zatwierdzenia zakładu, rozszerzenia zakresu jego działalności i uzyskania wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz nieprzestrzeganiem przepisów dotyczących obowiązku przekazywania informacji dla klientów na temat żywności oferowanej do sprzedaży.

W 2023 r. wydano 59 decyzji zatwierdzających dla nowych obiektów produkcyjnych, obrotu żywnością i zakładów żywienia zbiorowego. Dynamiczna sytuacja w obszarze obrotu i produkcji żywności spowodowała, że dużo obiektów zawiesiło swoją działalność lub zlikwidowało się całkowicie.

Podobnie jak w latach poprzednich w miejscach obrotu żywnością i żywienia zbiorowego prowadzono cykliczne działania w celu wykrycia i eliminacji procederu wprowadzania do obrotu mięsa dzików lub jego produktów niewiadomego pochodzenia, związane ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF). Sprawdzano prawidłowość postępowania z produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego pochodzącymi ze zwierząt nie wykazujących żadnych objawów chorobowych (odpady kategorii 3) i odniesiono się do powyższych kwestii podczas 316 kontroli. Na terenie powiatu nie odnotowano nielegalnej sprzedaży mięsa i przetworów.

W okresach przedsięwziętych wzmożono nadzór nad sprzedażą żywności w dużych sklepach spożywczych i supermarketach w zakresie jakości oferowanych środków spożywczych, szczególnie łatwo psujących się oraz sposobu ich przechowywania.

W 2023 roku odnotowano 23 interwencje dotyczące podejrzenia niewłaściwej jakości żywności oraz nieodpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego nadzorowanych obiektów. Wszystkie interwencje załatwiano na bieżąco i przeprowadzono 22 kontrole interwencyjne. W 4 przypadkach zarzuty interweniujących osób potwierdziły się. Dodatkowo pobrano w ramach kontroli 3 próbki do badań laboratoryjnych. Próbki te nie zostały zakwestionowane.

W związku z obowiązującym zakazem palenia papierosów i e-papierosów w przestrzeni publicznej, w zakładach pracy i lokalach gastronomicznych podczas 457 przeprowadzonych kontroli sprawdzono między innymi przestrzeganie obowiązujących przepisów w tym zakresie. We wszystkich obiektach, w których

obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych sprawdzono umieszczenie w widocznym miejscu, stosownych piktogramów oraz tabliczek z informacją słowną. W jednym przypadku stwierdzono nieprzestrzeganie powyższego zakazu oraz inne uchybienia sanitarne, za co właściciel sklepu został ukarany mandatem w wysokości 250 zł.

W ramach „AKCJI LATO” prowadzono wzmożony nadzór nad obiektami żywienia zbiorowego, wytwórniami lodów i ciast, automatami do produkcji lodów oraz obiektami obrotu żywnością, które prowadzą całoroczną lub sezonową działalność, zlokalizowane w centrum miejscowości i przy uczęszczanych trasach turystycznych. Przeprowadzono 35 kontroli, a stan techniczno - sanitarny większości obiektów był dobry i nie budził zastrzeżeń. W 5 przypadkach na właścicieli obiektów za stwierdzony niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny nałożono mandaty karne na łączną kwotę 1300 zł. Ponadto wydano 5 decyzji administracyjnych na poprawę stanu techniczno-sanitarnego, w tym w 2 przypadkach działalność obiektów została wstrzymana.

Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych zakładach produkcyjnych (piekarnie, wytwórnie tłuszczów) pod kątem prawidłowego znakowania surowców na obecność GMO oraz dokumentacji dotyczącej deklarowanej przez producenta jakości zdrowotnej. Żaden z producentów nie deklarował stosowania surowców, które zawierałyby GMO.

W 2023 r. w ewidencji nadzorowanych środków transportu żywności znajdowało się 61 pojazdów transportowych z wdrożonymi zasadami GHP, zatwierdzono 8 nowych, skontrolowano 15 środki transportu żywności. Kilka samochodów wyrejestrowano, w miejsce zarejestrowano nowe prowadzące działalność jako auto-sklepy. Stan sanitarno-techniczny większości skontrolowanych samochodów nie budził zastrzeżeń, posiadały one wewnątrz gładkie powierzchnie umożliwiające zachowanie odpowiedniej jakości higienicznej transportowanej żywności, w sposób prawidłowy zabezpieczone były przed zwierzętami i przenikaniem ewentualnych zanieczyszczeń z zewnątrz. Podczas kontroli sprawdzano przede wszystkim stan higieniczno-techniczny pojazdów, poziom czystości pojazdów i wyposażenia, zapisy dotyczące zabiegów mycia i dezynfekcji pojazdów, przestrzeganie zasad higieny, w tym higieny osobistej osób odpowiedzialnych za warunki transportu. Zwracano uwagę na zapewnienie odpowiedniego, niezbędnego wyposażenia i sprzętu w celu zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego i sposobu monitorowania warunków transportu (nabiału, wędlin itp.). W 3 przypadkach nałożono mandaty na łączną kwotę 950 zł za niehigieniczne warunki prowadzonej działalności w zakresie sprzedaży środków spożywczych i wydano decyzje opłatowe. Ponowne kontrole środków transportu wykazały wykonanie zaleceń i poprawę warunków sanitarnych.

Zakłady produkujące żywność (m.in. piekarnie i ciastkarnie) oraz zakłady gastronomiczne posiadają własne środki transportu, których bieżący stan techniczno-sanitarny sprawdzono w ramach kontroli kompleksowych i nie

stwierdzano nieprawidłowości. Część obiektów korzysta z usług specjalistycznych firm transportowych.

W ramach nadzoru nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów oraz w ramach profilaktyki zatrucia grzybami na terenie powiatu sanockiego prowadzono szereg działań oświatowo-edukacyjnych przy udziale pracowników Sekcji Higieny Żywności i Żywienia oraz pracownika Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia:

- ❖ na stoiskach informacyjno-edukacyjnych podczas XIII Bartnika Ziemi Sanockiej 2023 oraz „Street Food Polska Festival 2023” promowano różne akcje i programy profilaktyczne, m.in. profilaktykę zatruc grzybami, dystrybuowano ulotki,
- ❖ w ramach IV Sanockiego Forum Gospodarczego w Uczelni Państwowej im. Jana Grodka w Sanoku na stoisku edukacyjnym przygotowanym przez PSSE w Sanoku prezentowano wystawę modeli grzybów kapeluszowych jadalnych, niejadalnych i trujących „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”, zaproszono do udziału grzyboznawcę i dystrybuowano ulotki,
- ❖ pracownicy PSSE w Sanoku wzięli udział w imprezie plenerowej "Jesienne Spotkanie z Naturą - Rodzinne Grzybobranie 2023", organizowanej przez Lokalną Grupę Działania „ZIELONE BIESZCZADY”. Dyrekcja zasiadała w komisji konkursowej, pracownik Sekcji Higieny Żywności i Żywienia, jako klasyfikator grzybów dokonywał oceny i pomiarów grzybów zgłoszonych do konkursu. Na miejscu ustawiono stoisko edukacyjno-informacyjne, udzielano porad uczestnikom imprezy oraz rozdawano ulotki „Poznaj grzyby, unikniesz zatrucia”,
- ❖ na stronie internetowej oraz profilu Facebook PSSE Sanok zamieszczono 25 postów dotyczących zasad bezpiecznego grzybobrania, profilaktyki zatruc grzybami i najczęstszych pomyłek grzybowych oraz publikowano dodatkowe informacje między innymi dotyczące imprezy plenerowej "Jesienne Spotkanie z Naturą - rodzinne grzybobranie 2023" w Rudzie Różanieckiej oraz kursów specjalistycznych dla kandydatów na klasyfikatorów grzybów organizowanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie i organizatorów spoza województwa podkarpackiego,
- ❖ **w ramach akcji „BEZPIECZNE WAKACJE” podczas kontroli 35 miejsc zorganizowanego wypoczynku** dystrybuowano ulotki dotyczące zasad bezpiecznego grzybobrania, profilaktyki zatruc grzybami i najczęstszych pomyłek grzybowych.

W okresie letnio – jesiennym oraz przedświątecznym prowadzono wzmożony nadzór nad obrotem grzybami świeżymi i suszonymi. Podczas kontroli sprawdzono punkty handlowe obrotu grzybami oraz targowiska, na których prowadzona była sprzedaż grzybów świeżych. Kontrole dotyczyły zapewnienia sprzedaży wyłącznie atestowanych grzybów. W 2023 roku na terenie powiatu sanockiego nie odnotowano zatruc grzybami.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF z uwagi na stanowiące zagrożenie dla zdrowia konsumentów niezwłocznie po otrzymaniu informacji o produktach niebezpiecznych przeprowadzono łącznie 60 kontroli oraz prowadzono liczne postępowania wyjaśniające dotyczące żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, które zostały zakwestionowane pod względem jakości zdrowotnej w kraju i na terenie Unii Europejskiej z uwagi na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, chemiczne, nieprawidłowości dotyczące znakowania i niewłaściwe cechy organoleptyczne.

Powiadomienia RASFF w 2023 r. dotyczyły m.in. herbat, owoców cytrusowych, przypraw, orzechów, produktów zbożowych i cukierniczych, tłuszczów roślinnych, nasion roślin oleistych, wód źródlanych i napojów, suplementów diety oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Szczególnym nadzorem objęto również 2 obiekty prowadzące działalność leczniczą na terenie powiatu, w których bloki żywieniowe zapewniają całodienne żywienie wszystkich pacjentów i pensjonariuszy (placówka szpitalna - Szpital Specjalistyczny w Sanoku ul. 800-lecia 24 oraz placówka pielęgniacyjno-opiekuńcza - NZOZ im. Św. Brata Alberta w Sanoku Zakład Pielęgniacyjno-Opiekuńczy w Sanoku ul. Korczaka 15). Przeprowadzono 2 kontrole bloku żywieniowego Szpitala Specjalistycznego oraz 1 kontrolę bloku żywieniowego Hospicjum. Podczas kontroli dokonano oceny stanu żywienia pacjentów (dieta podstawowa) oraz stanu techniczno-sanitarnego pomieszczeń i wyposażenia i nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2023 skontrolowano 23 placówki prowadzące żywienie dzieci i młodzieży, tj.: 9 stołówek szkolnych, 9 przedszkoli, 2 internaty oraz 3 żłobki. Wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia, 3 związane były ze wstrzymaniem lub ograniczeniem prowadzenia działalności żywieniowej kuchni przedszkolnej i szkolnej w zakresie produkcji posiłków dla dzieci z uwagi na nieodpowiednią jakość wody (zanieczyszczenie mikrobiologiczne).

W pozostałych nadzorowanych placówkach nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie żywienia dzieci i młodzieży. Bieżący stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń przeznaczonych do konsumpcji oraz pomieszczeń kuchennych i magazynowych nie budził zastrzeżeń. Wszystkie placówki w zakresie żywienia posiadały opracowane i wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz system HACCP, a na podstawie przeprowadzanej analizy jadłospisów oraz używanych do produkcji posiłków surowców, pozytywnie oceniono przestrzeganie wytycznych ujętych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Kontrolą objęto również 3 sklepiki szkolne, w jednym przypadku wydano decyzję opłatową z uwagi na nieodpowiedni stan sanitarno-higieniczny i ukarano mandatem w wysokości 100 zł. Skontrolowano również 8 automatów vendingowych

znajdujących się na terenie 4 placówek szkolnych. We wszystkich placówkach automaty prowadziły sprzedaż zgodnie z zawartą umową na instalację i eksploatację. W żadnym obiekcie i automacie nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków spożywczych niespełniających wymagań oraz napojów energetyzujących. Nie przyjęto również żadnych interwencji dotyczących sprzedaży lub związanych ze spożyciem środków spożywczych niespełniających wymogów obowiązujących przepisów, w tym także napojów energetyzujących.

W ramach kampanii dotyczących bezpieczeństwa żywności w 2023 roku prowadzono szereg działań oświatowo-edukacyjnych przy udziale pracowników Sekcji Higieny Żywności i Żywienia oraz pracownika Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz umieszczano na portalu społecznościowym FACEBOOK posty informacyjne z założeniami kampanii zwiększającej poziom wiedzy społeczeństwa na temat bezpieczeństwa żywności. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia prowadziła dodatkowe działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej i epidemiologicznej wynikające z sytuacji epidemiologicznej.

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu utrzymane było na dobrym poziomie dzięki prowadzonym na bieżąco i w szerokim zakresie czynnościom kontrolnym, instruktarzowym i represyjnym. W większości skontrolowanych obiektów potwierdzono utrzymanie wdrożonej dobrej praktyki higienicznej, dobrej praktyki produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP.

ŚRODOWISKO PRACY

Sekcja Higieny Pracy w 2023 r. objęła ewidencją 274 zakładów pracy zatrudniających ogółem 13318 pracowników. Pracownicy sekcji przeprowadzili 74 kontrole u 64 pracodawców, zatrudniających łącznie 6673 pracowników.

W 18 skontrolowanych zakładach stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- ❖ braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych – w 7 zakładach,
- ❖ przekroczeń NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia - 7 zakładów w tym: natężenia hałasu na 15-tu stanowiskach i stężenia pyłu drewna na 7 stanowiskach,
- ❖ niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy – w 4 zakładach,
- ❖ braku lub nieprawidłowej oceny ryzyka zawodowego – w 1 zakładzie
- ❖ braku rejestru czynników szkodliwych – w 1 zakładzie

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjno-egzekucyjnych, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, wydano 35 decyzji administracyjnych zawierających 75 nakazów dotyczących likwidacji stwierdzonych uchybień. W oparciu o obowiązujące przepisy kontynuowano nadzór nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. Kontrolą w tym zakresie objęto 20 obiektów. Nieprawidłowości stwierdzono w 3 obiektach.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzenia do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej przeprowadzono 7, nie stwierdzając nieprawidłowości. W roku 2023r. kontynuowano realizację zadań Sekcji Higieny Pracy dotyczących nadzoru nad przestrzeganiem przepisów w zakresie wprowadzania na rynek produktów kosmetycznych. W związku z powyższym przeprowadzono 16 kontroli w tym zakresie nie stwierdzając nieprawidłowości.

Nie odnotowano na terenie powiatu wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Wpłynęły natomiast dwa zgłoszenia dotyczące zatrucia tetrahydrokannabinolami.

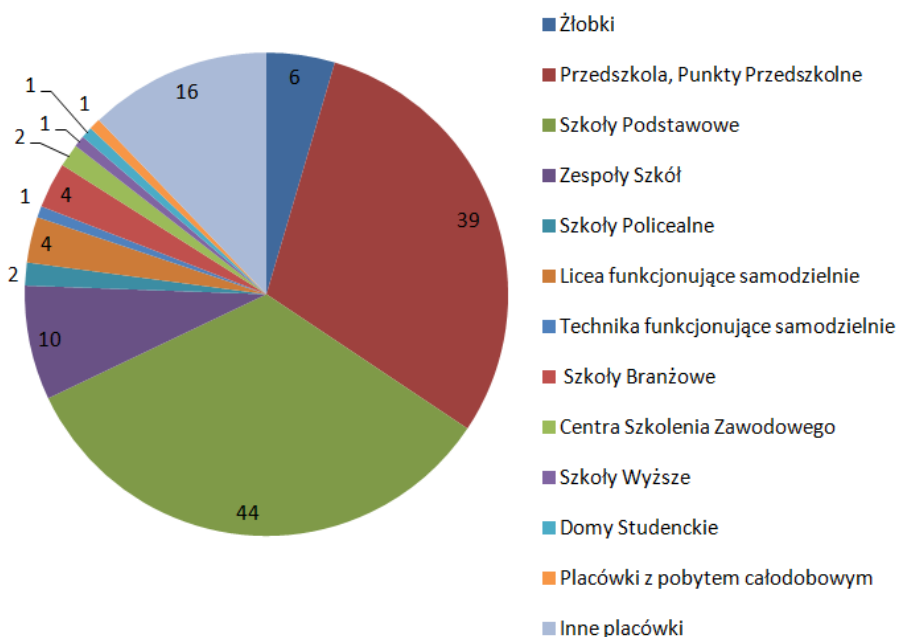
W 2023 r. wpłynęło 6 zgłoszeń podejrzeń o chorobę zawodową. Przeprowadzono 4 postępowania wyjaśniające celem zebrania informacji dotyczącej przebiegu i warunków pracy zawodowej oraz oceny narażenia zawodowego. Wydano także 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 2 decyzje stwierdzenia choroby zawodowej.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że dominującymi chorobami zawodowymi w roku 2023 były borelioza i zespół cieśni w obrębie nadgarstka.

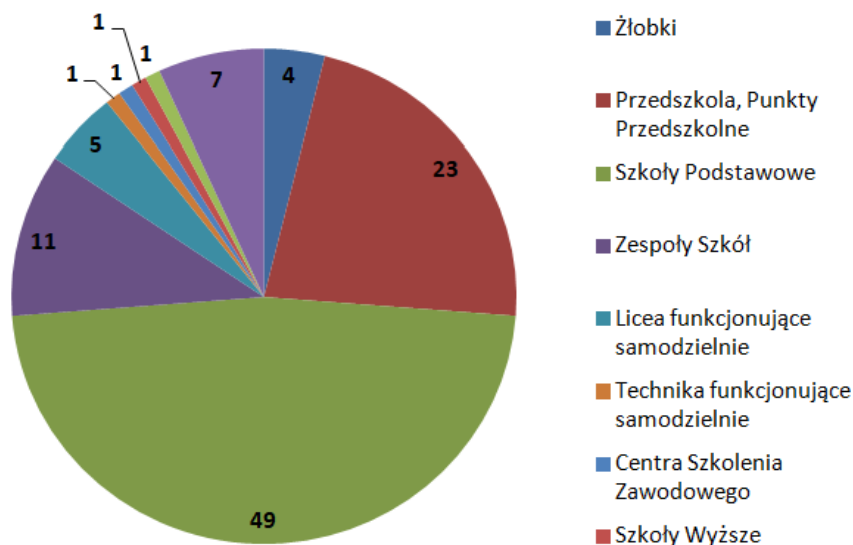
PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA

W 2023 roku objęto nadzorem 201 placówek w tym 128 placówek nauczania i wychowania oraz 73 placówki zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Obiekty stałe pod nadzorem PPIS w Sanoku w roku 2023

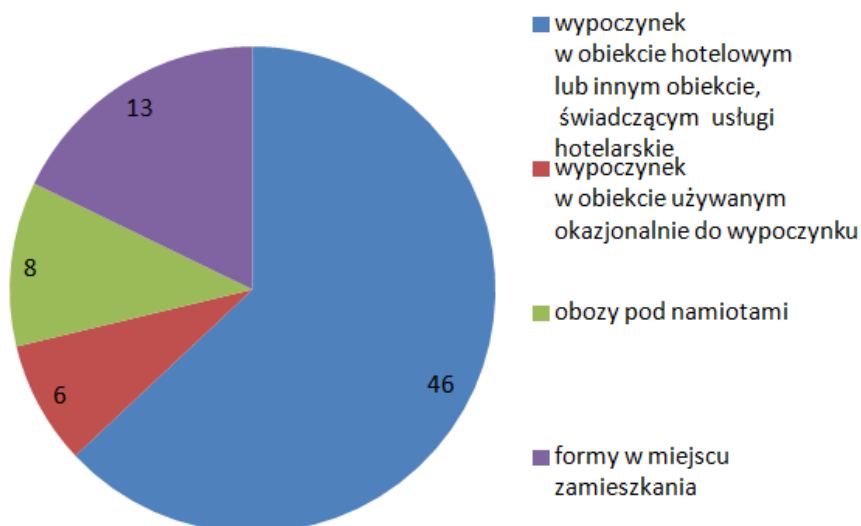

Liczba przeprowadzonych kontroli w 2023 roku

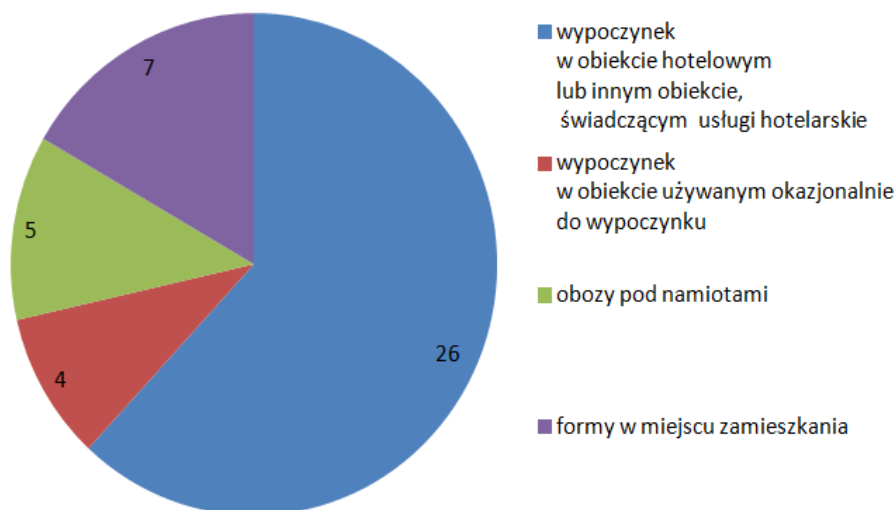

Przeprowadzono łącznie 152 kontrole sanitarne, w tym 42 kontrole wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, 5 kontroli w ramach Akcji „Otwarte Drzwi”, 23 kontrole stanu przygotowania do nowego roku szkolnego oraz 2 kontrole interwencyjne. Skontrolowano wszystkich Organizatorów zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży

Turnusy wypoczynku zgłoszone w roku 2023

Kontrole sanitarne przeprowadzone w roku 2023

Wydano 32 decyzje administracyjne, w celu uzyskania poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów, które są w trakcie realizacji. Wyegzekwowano 14 decyzji z lat ubiegłych.

W roku 2023 r. w powiecie sanockim utworzono 1 Niepubliczne Przedszkole Językowo-Artystyczne, 1 Świetlicę Socjoterapeutyczną i 1 Dom Studenta. Wszystkie placówki działające na terenie powiatu posiadają dostęp do bieżącej ciepłej wody, nie stwierdzono szkół w złym stanie technicznym. W kontrolowanych placówkach oświatowo – wychowawczych oceniano warunki mikroklimatyczne w pomieszczeniach szkolnych, jakie tworzą: temperatura, wilgotność oraz ruch i wymiana powietrza wewnątrz pomieszczeń. Podczas kontroli na bieżąco oceniano stan techniczny stolarki okiennej, możliwość wietrzenia pomieszczeń, używania mikrowentylacji i rozszczelnienia okien. Stan techniczny stolarki okiennej oraz skuteczna wentylacja grawitacyjna, sprzyjały możliwości swobodnego wietrzenia pomieszczeń i skutecznej wymiany zużytego powietrza na czyste. Zwracano uwagę na drożność kanałów wentylacyjnych oraz oceniano dokumentację dotyczącą corocznych przeglądów kominowych i wentylacyjnych.

Dokonano oceny posiadania przez szkoły certyfikowanego sprzętu sportowego oraz mebli. W 2023 roku w nadzorowanych placówkach oświatowych w powiecie sanockim stan zaopatrzenia w meble i sprzęt sportowy z certyfikatami utrzymywał się na poziomie lat ubiegłych. W ramach nadzoru nad placówkami oświatowymi pracownicy pionu HDiM przeprowadzali oceny rozkładów zajęć lekcyjnych, oceny ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, zapewnienia przez placówki miejsca na pozostawianie części podręczników i przyborów szkolnych, a także zapewnienia odpoczynku w czasie trwania przerw międzyszkolnych. W pomieszczeniach kontrolowanych placówek przeprowadzano także pomiary temperatury, pomiary natężenia oświetlenia sztucznego. W placówkach oświatowo-wychowawczych prowadzono również działania edukacyjne w tym profilaktyki zakażeń Legionellą.

W przeprowadzonych w 2023 roku ocenach tygodniowych planów lekcji nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontynuowano monitoring przestrzegania zakazu palenia tytoniu placówkach oświatowo-wychowawczych. W obiektach w widocznych miejscach umieszczone są odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych na terenie placówek. W skontrolowanych w roku 2023 obiektach 10 szkół posiada gabinety profilaktyki zdrowotnej do własnej dyspozycji, 3 placówki posiada pomieszczenia zastępcze, a w 7 placówkach opieka zdrowotna świadczona jest poza terenem placówki. Nie odnotowano gabinetów profilaktyki zdrowotnej nie spełniających wymogów technicznych. Własne gabinety dentystyczne posiada 4 placówki, natomiast dzieci z 2 szkół mogą korzystać z usług gabinetu stomatologicznego poza placówką.

W większości szkół podstawowych prowadzone są różnorodne formy dożywiania: posiłki przygotowywane w obiektach oraz catering posiłków obiadowych dwu i jednodaniowych. Ogółem w skontrolowanych placówkach z dożywiania korzysta 1831 dzieci. W szkołach podstawowych realizowano programy promujące zdrowy styl życia, mające duże znaczenie w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych u dzieci i młodzieży. Podobnie jak w latach ubiegłych w ramach Akcji „Program dla Szkół” prowadzonej dla uczniów klas od I do V dzieci otrzymywały owoce i warzywa oraz mleko w szkole.

W roku 2023 prowadzono kontynuację Kampanii „Problem Wagi Ciężkiej” w ramach, której dokonano pomiarów wagi tornistrów/plecaków w 7 wytypowanych szkołach podstawowych powiatu sanockiego (2 szkoły miejskie, 5 szkół wiejskich) w klasach od I do IV u 512 uczniów z 37 oddziałów. Ciężar tornistrów u 251 uczniów nie przekraczał 10% masy ciała ucznia, u 171 uczniów mieścił się w granicy pomiędzy 10% -15% masy ich ciała. Wysoką normę tj. 15% masy ciała przekraczały plecaki u 90 uczniów. Najlżejszy plecak ważył 0,70 kg, najcięższy 7,28 kg .

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach nauczania i wychowania oraz zimowego i letniego wypoczynku ocenia się jako zadowalające.

SEKCJA OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Sanoku prowadzi działania wynikające z założeń krajowych (Ustawy o Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia), wojewódzkich (Wojewódzkiego Programu Promocji i Ochrony Zdrowia, Wojewódzkiego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, Programu Przeciwdziałania Narkomanii), sytuacji epidemiologicznej oraz występujących problemów i potrzeb zdrowotnych społeczeństwa powiatu.

Przedstawiciele PPIS w Sanoku z Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia na poziomie powiatu organizują, prowadzą, koordynują i nadzorują działalność

oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych.

Prowadzone działania kierowane są między innymi do: rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, studentów, pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia.

Sekcja OZiPZ cyklicznie nadzoruje i koordynuje realizację programów edukacyjnych o zasięgu krajowym, wojewódzkim i lokalnym, a także interwencji nieprogramowych.

W Roku 2023 koordynowana była realizacja następujących programów profilaktycznych:

- ❖ Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne” – promocja zdrowego stylu życia dla dzieci przedszkolnych
- ❖ Program „Bieg po zdrowie” – profilaktyka antytytoniowa dla klas IV szkół podstawowych
- ❖ Program „Trzymaj Formę” – promocja zdrowego stylu życia dla klas V-VIII szkół podstawowych
- ❖ Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – profilaktyka uzależnień dla uczniów szkół średnich
- ❖ Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV – profilaktyka zakażeń wirusem HIV

- ❖ Program „Wybierz życie – pierwszy krok” - profilaktyka zakażeń wirusem HPV dla uczniów szkół średnich
- ❖ Program „Znamię! Znam je?” – profilaktyka czerniaka dla uczniów szkół średnich
- ❖ Program „Podstępne WZW” – profilaktyka zakażeń WZW dla uczniów szkół średnich
- ❖ Program „Zawsze razem” – profilaktyka zakażeń wirusem HIV dla uczniów klas I-III szkół podstawowych
- ❖ Program „Zapobieganie HIV/ AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej” – profilaktyka dla uczniów szkół średnich
- ❖ Program „Czyste powietrze wokół nas” - profilaktyka antytytoniowa dla dzieci 5-6-letnich
- ❖ Program „Nie pal przy mnie proszę” - profilaktyka antytytoniowa dla klas I-III szkół podstawowych
- ❖ Program „Znajdź właściwe rozwiązanie” - profilaktyka antytytoniowa dla klas V-VIII szkół podstawowych
- ❖ Program „Moje dziecko idzie do szkoły” – edukacja rodziców i dzieci klas „0” – I szkół podstawowych
- ❖ Program „Kleszcz mały czy duży, nic dobrego nie wróży” – profilaktyka chorób odkleszczowych dla uczniów szkół podstawowych i średnich
- ❖ Program „Wiem co jem i dlaczego” – promocja zdrowego odżywiania dla uczniów szkół średnich

W ramach realizacji interwencji nieprogramowych podejmowano szereg różnorodnych działań na rzecz poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców powiatu sanockiego.

W 2023 r. inicjowano i koordynowano działania związane z:

- ❖ Bezpieczeństwem dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego
- ❖ Światowym Dniem bez Tytoniu,
- ❖ Światowym Dniem Rzucania Palenia,
- ❖ Światowym Dniem Zdrowia
- ❖ Światowym Dniem AIDS
- ❖ Akcją „Problem Wagi ciężkiej”
- ❖ Akcją „Myję ręce, bo wiem więcej”
- ❖ Kampanią EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”
- ❖ Profilaktyką zażywania nowych narkotyków (tzw. „dopalaczy”),
- ❖ Wojewódzkim Przeglądem Małych Form Teatralnych
- ❖ Promocją szczepień ochronnych
- ❖ Profilaktyką chorób odkleszczowych
- ❖ Profilaktyką grypy
- ❖ Profilaktyką zatruc grzybami
- ❖ Promocją zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania
- ❖ Profilaktyką wszawicy
- ❖ Monitorowaniem przestrzegania ustawy antytytoniowej
- ❖ Interwencjami wynikającymi z sytuacji epidemiologicznej (w tym covid-19)
- ❖ Działaniami informacyjno-edukacyjnymi skierowanymi do uchodźców z Ukrainy.

Podczas realizacji tych przedsięwzięć pracownik Sekcji OZiPZ organizował stoiska informacyjno-edukacyjne, ekspozycje wizualne, konkursy, dystrybucję materiałów, narady, pogadanki, prelekcje, opracowywał informacje dla mediów, udzielał porad, instruktarzy. W roku ubiegłym największą popularnością cieszyły się prelekcje na temat profilaktyki uzależnień – w tym dopalaczy, tytoniu i napojów energetycznych oraz promujące zdrowy styl życia, zbilansowaną dietę oraz higienę osobistą.

Kontynuowano realizację akcji „Problem wagi ciężkiej”, wspólnie z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży. Dokonano pomiarów wagi plecaków, objęto edukacją 512 uczniów, 503 rodziców oraz 59 osób z grona pedagogicznego.

W roku 2023 pracownicy Sekcji OZiPZ oraz Epidemiologii przeprowadzili wspólnie dwa szkolenia dla podmiotów zewnętrznych:

- ❖ „Promocja szczepień ochronnych w ramach europejskiego projektu *InnovativeImmunisationHubs – ImmuHubs*” dla pracowników Domu Dziecka w Sanoku
- ❖ „Przedstawienie aktualnych zagadnień dot. szczepień związanych z obchodami *Europejskiego Tygodnia Szczepień – Każda dawka szczepionki się liczy* oraz rola i zadania położnej środowiskowo-rodzinnej w zakresie promowania szczepień ochronnych” dla pielęgniarek i położnych z terenu powiatu sanockiego.

W ramach IV Sanockiego Forum Gospodarczego Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Sanoku przy współpracy Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Rzeszowie zorganizowała w hali widowiskowo-sportowej Uczelni Państwowej w Sanoku stoisko edukacyjno-informacyjne z wystawą grzybów pt. „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”.

W listopadzie 2023 r. grupa teatralna „JAVIKI” ze Szkoły Podstawowej im. Króla Władysława Jagiełły w Mrzygłodzi ze spektaklem „Nie tędy droga” reprezentowała powiat sanocki w finale etapu wojewódzkiego XIV Przeglądu Małych Form Teatralnych „Porozmawiajmy o uzależnieniach” w MDK w Rzeszowie.

W roku 2023 Sekcja OZiPZ nadal zajmowała się działalnością informacyjno-edukacyjną skierowaną do uchodźców z Ukrainy, którzy przybyli do Polski. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w języku ukraińskim (w formie papierowej i elektronicznej) do placówek służby zdrowia, żłobków, przedszkoli i szkół, a także systematycznie zamieszczano informacje na stronie internetowej oraz profilu społecznościowym PSSE w Sanoku.

Pracownik Sekcji OZiPZ koordynował prace związane z prowadzeniem oficjalnego profilu PSSE w Sanoku w mediach społecznościowych oraz z publikowaniem informacji na stronie internetowej. Systematycznie zamieszczane były komunikaty, wiadomości o tematyce profilaktyczno-edukacyjnej, związane z realizowanymi programami, kampaniami oraz z aktualną sytuacją epidemiologiczną. W 2023 r. opublikowano ok. 675 postów na profilu Facebook oraz ok. 30 informacji na stronie internetowej PSSE w Sanoku.

W ciągu 2023 r. pracownik OZiPZ przeprowadził:

- ❖ 53 wizytacje,
- ❖ 20 kontroli zorganizowanych form wypoczynku zimowego i letniego, przeprowadzonych wspólnie z pracownikami Sekcji HDiM w czasie trwania wakacji i ferii zimowych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Realizacja ustawowych obowiązków z zakresu ochrony zdrowia publicznego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej uwzględniła również sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, mającego na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania oraz realizacji inwestycji, właściwego stanu higieniczno-sanitarnego w obiektach.

Wpłynęło 216 wniosków dotyczących spraw związanych z działalnością zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Wnioski dotyczyły uzgadniania dokumentacji projektowych, uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opiniowania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uzgadniania uwarunkowań środowiskowych zgody na realizację inwestycji, zapytania o konieczność i zakres sporządzania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na

środowisko, opiniowania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, odbiorów nowych obiektów, uzgadniania warunków zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. Uzgadnianie dokumentacji projektowych dotyczyło zmiany sposobu użytkowania budynków na cele związane z usługami, budowy sieci wodociągowych, modernizacji oczyszczalni ścieków, rozbudowy lub przebudowy istniejących budynków produkcyjnych i magazynowych natomiast odbiory - nowych obiektów branży spożywczej i żywieniowej oraz obiektów komunalnych, szkolnych, służby zdrowia i zakładów produkcyjnych. Pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych standard obiektów przekazywanych do użytkowania nie budził zastrzeżeń.

W odniesieniu do roku ubiegłego zwiększyła się ilość uzgodnionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Zaopiniowano także więcej projektów budowlanych pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych. Ponadto zwiększyła się ilość zawiadomień o zakończeniu robót budowlanych i zamiarze przystąpienia do ich użytkowania.

W związku ze zmianą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w znaczący sposób zwiększyła się liczba zajętych stanowisk w sprawie uzgadniania warunków zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Do większych obiektów przekazanych do użytkowania w roku 2023 należy zaliczyć :

- ❖ Hala produkcyjna „Automet” Group w Sanoku, ul. Stankiewicza,
- ❖ Hala produkcyjna „GEO-EKO” w Sanoku, ul. Okulickiego,
- ❖ Sklep spożywczo-przemysłowy „Biedronka” w Sanoku, ul. Przemyska.

Uczestniczono w posiedzeniach Powiatowego Zespołu Uzgadniania Dokumentacji Projektowych, na których zaopiniowano 259 dokumentacji. Dokumentacje uzgadniano również biorąc udział w zdalnej naradzie koordynacyjnej za pośrednictwem portalu sanocki.webewid.pl.

SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest ważnym elementem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizowane było głównie przez pion epidemiologii, który wdraża i kontroluje programy zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych oraz pasożytniczych, prowadzi nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych, a także ocenia i kontroluje stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej.

ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO W ZAKRESIE ZAREJESTROWANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH NA PODSTAWIE LICZBY ZACHOROWAŃ I WSPÓŁCZYNNIKÓW ZAPADALNOŚCI ZA 2023 R.

Zachorowania na salmonellozy

Zachorowania na zakażenia wywołane pałeczkami Salmonelli w powiecie sanockim na przestrzeni ostatnich lat obrazują jak nieprzewidywalna z punktu widzenia epidemiologicznego jest ta jednostka chorobowa.

W roku 2018 współczynnik zapadalności zachorowań wywołany przez pałeczki z rodzaju Salmonella wyniósł 59,8. W roku kolejnym w związku z wystąpieniem dwóch zbiorowych zatruc pokarmowych, w tym dużego ogniska epidemicznego w środowisku przedszkolnym zaobserwowano diametralny wzrost zachorowań, a co się z tym wiąże, również współczynnika zapadalności, który wyniósł 298,2. W 2020 r. w kraju objętym pandemią Covid-19 zarejestrowano pojedyncze przypadki zachorowań na salmonellozy, dotyczyły one w głównej mierze dzieci 0-5 lat. W roku 2021 współczynnik zapadalności wyniósł 29,4 co świadczy o niskiej zachorowalności. W roku 2022 obniżył się do wartości 15,4, by w roku 2023 ponownie wzrosnąć -37,76.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności na salmonellozy:

2018	2019	2020	2021	2022	2023
59,8	298,2	12,6	29,4	15,4	37,76

Wirusowe zakażenia jelitowe

W tej grupie rejestrowane są zachorowania o etiologii rotawirusowej, norowirusowej, adenowirusowej i innej. Stanowią one problem epidemiologiczny i zdrowotny z uwagi na znaczący udział w tych zakażeniach dzieci do lat 2.

W latach 2018 – 2019 współczynnik zapadalności utrzymywał się na podobnym, dość wysokim poziomie, oscylował w granicach 114,5-147,0. W latach 2020/2021 liczba zachorowań była niska. W 2022 roku liczba chorych ponad dwukrotnie zwiększyła się i wynosiła 132 przypadki. Rok 2023 przyniósł spadek zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 62,2.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych - ogółem:

2018	2019	2020	2021	2022	2023
114,5	147,0	30,5	52,6	145,2	62,2

Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne WZW B, WZW C

Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne występowały w ilości nie stanowiącej problemu epidemicznego w powiecie co obrazuje tabela.

W 2023 roku wykazano 3 zachorowania na WZW C (2 ostre, 1 nieokreślone) oraz 3 zachorowanie na WZW B (przewlekłe).

Zestawienie tabelaryczne wg liczby zachorowań na WZW B, WZW C:

Rok	Liczba zachorowań WZW typ B	Liczba zachorowań WZW typ C
2018	4	3
2019	1	2
2020	0	0
2021	0	3
2022	1	3
2023	3	3

Zachorowania na boreliozę

Sytuacja epidemiologiczna dla tej jednostki na przestrzeni lat utrzymywała się na średnim, stabilnym poziomie.

W roku 2022 nastąpił znaczny wzrost zachorowań. Odnotowano 73 przypadki Boreliozy

w tym 1 przypadek Neuroboreliozy. Rok 2023 to czas kolejnego wzrostu zachorowań. W powiecie sanockim odnotowano 120 przypadków – znaczna część objawiała się wystąpieniem charakterystycznego postaci zachorowania, jaką jest rumień wędrujący, kilka zachorowań stanowiła postać kostno-stawowa.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności i liczby zachorowań na boreliozę:

Rok	Liczba zachorowań na boreliozę	Współczynniki zapadalności
2018	53	55,6
2019	32	33,6
2020	32	33,6
2021	34	35,7
2022	73	80,3
2023	120	133,2

Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę, u których wykonano szczepienia przeciwko wściekliznie

Ilość podejmowanych szczepień przeciwko wściekliznie na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na stałym poziomie, co obrazuje zestawienie tabelaryczne. Szczepienia podejmowane były ze wskazań klinicznych, po kontakcie z nieznanym zwierzęciem.

Rok	Liczba ekspozycji na zakażenie
2018	37
2019	35

2020	19
2021	19
2022	25
2023	26

Inne zachorowania

❖ Zakażenie *Clostridioides Difficile* – przebiegające najczęściej pod postacią rzekomobłoniastego zapalenia jelit. Jest to jedna z głównych przyczyn występowania zakażeń szpitalnych. Na terenie powiatu sanockiego w roku 2020 odnotowano 3 przypadki zachorowań, w roku 2021 - 8, natomiast w 2022 roku, aż 47. Ponadto, w roku 2022 zarejestrowano 1 ognisko zachorowania na *Clostridioides Difficile* w SP ZOZ Sanok na Oddziale Kardiologii z Pododdziałem Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego. W ognisku zarejestrowano 2 osoby. Liczba zachorowań w roku 2023 spadła i wyniosła 34 osoby.

❖ Zakażenie Hantawirusem - przebiegające pod postacią gorączki krwotocznej, tzw. zespół nerkowy HFRS. W latach 2018 – 2020 liczba chorych była niska i oscylowała w granicach od jednego do dwóch zachorowań. W roku 2021 zaobserwowano wzrost zachorowań na zakażenie wywołane Hantawirusem, liczba chorych wynosiła 17 osób. W roku 2022 nie odnotowano żadnego przypadku. W roku 2023 w powiecie sanockim zakażenia hantawirusowe wystąpiły u 9 osób.

❖ Ospa wietrzna - zachorowania na przestrzeni ostatnich lat wykazywały tendencję zmienną. Od roku 2021 zauważa się znaczny wzrost zachorowań.

Rok	Współczynniki zapadalności
2018	99,7
2019	176,4
2020	54,7
2021	101,0
2022	204,6
2023	222,1

❖ Płonica (szkarlatyna) – w grudniu 2022 na terenie powiatu sanockiego zauważono nagły wzrost zachorowań wywołanych przez paciorkowce, powodujące zachorowanie na płonice. Dotykały głównie dzieci w wieku do lat 5 i wyniosły 7 zachorowań. Rok 2023 był kontynuacją zakażeń, w łącznej liczbie 87 przypadków.

❖ *Streptococcus pyogenes* – w roku 2023, na terenie powiatu sanockiego zaobserwowano wzmożoną liczbę zakażeń paciorkowcem grupy A, który wywołuje m.in. zachorowania na różę. Na tę postać zachorowało 22 osoby, u 1 osoby potwierdzono posocznicę, u kolejnej zespół wstrząsu toksycznego zakończony zgonem.

❖ Grypa – w roku 2018 zarejestrowano: 1135 zachorowań na gripę sezonową, w tym dzieci do lat 14 - 370 przypadków. W roku 2019 liczba zachorowań znacząco spadła i wyniosła 328 w tym dzieci do lat 14 – 114 przypadków. W 2020 roku

odnotowano 8 przypadków zachorowań na grypę, w tym 3 osoby wymagały hospitalizacji. W roku 2021 nie wykazano żadnego zachorowania.

Koniec roku 2022 to czas nowych, ciężkich zachorowań na grypę typu A oraz B. Odnotowano 17 potwierdzonych przypadków (PCR), w tym 11 u dzieci. Większość osób wymagała hospitalizacji.

Rok 2023 przyniósł kolejny wzrost zachorowań na grypę (zarówno z grupy A, jak i grupy B), stwierdzono 62 przypadki potwierdzone badaniem PCR (50 z nich dotyczyło dzieci do lat 14 – wszystkie wymagały hospitalizacji) oraz 240 przypadków potwierdzonych badaniem antygenowym.

Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)

Od roku 2020 w Polsce obowiązywał stan pandemii wywołany zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (Covid-19). Zachorowania w 2020 roku wynosiły 1997 przypadków, z czego 278 osób wymagało hospitalizacji. Wskaźnik zapadalności wyniósł 2101,3.

W roku 2021 nastąpił znaczny wzrost zachorowań i wyniósł 4157 przypadków, 613 osób wymagało hospitalizacji. Wskaźnik zapadalności wyniósł 4374,1.

Rok 2022 to okres spadku zachorowań. Odnotowano 3685 przypadków, z czego 470 osób było hospitalizowanych. Wskaźnik zapadalności wyniósł 4053,5.

W roku 2023 nastąpił znaczny spadek zachorowań. Liczba chorych wyniosła 604, osoby wymagające hospitalizacji – 181, zmarło – 10 osób. Zarejestrowano 12 ognisk, wszystkie na oddziałach szpitalnych SP ZOZ Sanok.

Dodatkowo w roku 2023 odnotowano:

- ❖ zakażenie wywołane bakteriami z grupy E. coli – 2
- ❖ zakażenie wywołane przez *Kampylobacter* - 2
- ❖ Giardioza – 2
- ❖ zakażenie wywołane przez *Neisseria meningitidis* – 1
- ❖ zakażenie wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* - 3
- ❖ Świnka – 1
- ❖ Kiła – 3
- ❖ Rzeżączka – 1
- ❖ Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych o różnej etiologii – 5
- ❖ RSV – 16

Stan uodpornienia dzieci i młodzieży (PSO)

W zakresie szczepień kalendarzowych na przestrzeni lat uodpornienie utrzymuje się na bezpiecznym wysokim poziomie. W roku 2023 wynosi w granicach 93,1% - 99,0%. Jedyne stan uodpornienia przeciwko Rotawirusom spadł do wartości 86,9%.

W dalszym ciągu problemem w realizacji szczepień ochronnych u dzieci jest wzrost liczby opornych rodziców/opiekunów prawnych. Liczba takich osób w 2019 r. wyniosła 58, w 2020 r. – 224, w 2021 r. – 234, w 2022 – 247. W roku 2023 obserwujemy

niewielki spadek osób uchylających się od obowiązku szczepień, liczba ta wyniosła 222.

W roku 2023 do PSSE w Sanoku wpłynęło 6 zgłoszeń dotyczących niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) – 4 łagodne, 1 poważny oraz 1 ciężki.

Podczas kontroli sanitarnych przypominano o obowiązku prowadzenia skutecznych działań edukacyjnych w stosunku do osób uchylających się od obowiązku szczepień. Jednocześnie przeprowadzano rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi, zarówno osobiste jak i telefoniczne. Ponadto, wdrażano działania miękkie w formie pisemnej – wezwania do szczepienia oraz listy motywacyjne.

Gospodarka preparatami szczepionkowymi

PSSE w Sanoku posiada magazyn preparatów szczepionkowych, który zaopatruje 34 punkty szczepiące na terenie powiatu sanockiego. Sekcja Epidemiologii prowadzi bieżący nadzór nad gospodarką preparatami szczepionkowymi w wyżej wymienionych obiektach.

Warunki transportu i przechowywania preparatów szczepionkowych, zarówno w PSSE jak i podległych placówkach spełniają obowiązujące standardy w zakresie łańcucha chłodniczego.

W grudniu 2023 r., aby dodatkowo zabezpieczyć preparaty szczepionkowe magazynowane w PSSE w Sanoku, zakupiono przetwornice elektryczną z funkcją zasilania awaryjnego sinus PRO E, która w przypadku odcięcia dopływu energii, podtrzymuje pracę urządzenia do 8 godzin.

OCENA PODMIOTÓW UDZIELAJĄCYCH AMBULATORYJNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO

Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa zamkniętego

1. **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sanoku** zlokalizowany jest przy ul. 800-lecia 26 (budynek główny) oraz ul. Konarskiego 8.

W ramach działalności leczniczej szpitala dostępnych jest 296 łóżek na 13 oddziałach:

- ❖ Oddział Laryngologiczny,
- ❖ Oddział Wewnętrzny,
- ❖ Oddział Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej z Pododdziałem Urologicznym,
- ❖ Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- ❖ Oddział Dziecięcy,
- ❖ Oddział Urazowo-Ortopedyczny,
- ❖ Oddział Kardiologiczny z Pododdziałem Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego,
- ❖ Oddział Neurologiczny z Pododdziałem Udarowym,
- ❖ Oddział Pulmonologiczny,
- ❖ Oddział Obserwacyjno-Zakaźny,
- ❖ Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu (stacjonarny),

- ❖ Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkohol, u,
- ❖ Oddział Dzienny Psychiatryczny.

Dodatkowo w obiekcie usytuowany jest Szpitalny Oddział Ratunkowy dysponujący sześcioma łózkami, Blok Operacyjny, który posiada 5 sal operacyjnych (Chirurgii Naczyniowej, Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Urologii, Laryngologii) oraz Przychodnia Specjalistyczna, w której funkcjonują Poradnie Specjalistyczne.

Na terenie SP ZOZ Sanok działa Centralna Sterylizacja oddana do użytku w 2019 r., znajduje się w nowej części szpitala. Na co dzień świadczy kompleksowe usługi z zakresu dekontaminacji narzędzi oraz sprzętu medycznego użytkowanego w szpitalu. Podzielona na trzy strefy: brudną, czystą i sterylną, dzięki czemu zachowano ruch postępowy sterylizowanych materiałów.

Za przestrzeganie procedur epidemiologicznych oraz nadzór w zakresie sanitarno-higienicznym odpowiadają pielęgniarki epidemiologiczne szpitala.

Procedury sanitarne są opracowane oraz aktualizowane. Prowadzona jest dokumentacja realizacji procedur.

Kontrola wewnętrzna w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadzana jest systematycznie, tj. 1 x na 6 miesięcy. Oddziały szpitalne są podzielone względem nadzoru epidemiologicznego pomiędzy dwóch specjalistów.

Odpady medyczne - na każdym z oddziałów gromadzone oraz przechowywane w ten sam sposób, zgodny z opracowaną procedurą dotyczącą postępowania z odpadami medycznymi zakaźnymi. Gromadzone w brudowniku, odbierane 2 x dziennie przez wyspecjalizowany personel w godzinach 10:00-11:00 oraz 16:00-17:00 oraz przekazywane do chłodni szpitalnej.

Dezynfekcja: Roztwory robocze przygotowywane są przez personel medyczny bezpośrednio przed użyciem, zgodnie z opracowanymi procedurami.

Dezynfekcja/sterylizacja - na oddziałach wykonuje się wstępną dezynfekcję narzędzi poprzez namaczanie w preparacie Aniosyme DD1. Po wykonaniu powyższych czynności narzędzia w plastikowym opakowaniu przekazywane są do Centralnej Sterylizatorni. Sprzęt sterylny przechowywany jest w wydzielonych, zamykanych i oznakowanych szafach. Do dezynfekcji powierzchni: chusteczki Mikrozyd Sensitive Vipes, Incidin Oxy Vipes S, Sani Cloth 70, Incidin Pro, Desam Effect, Incidin Active.

Do aseptyki rąk stosowane są: Skinmann Soft Protect.

Do dezynfekcji skóry i błon śluzowych stosowane są: Octanisept, Softasept N.

Zakażenia szpitalne - w SP ZOZ Sanok działa komitet i zespół d/s Zakażeń Szpitalnych. W skład Komitetu wchodzi: kierownik szpitala, wyznaczeni przez niego kierownicy komórek organizacyjnych szpitala, w tym również działu diagnostyki laboratoryjnej, centralnej sterylizatorni, apteki szpitalnej, przewodniczący oraz członkowie zespołu kontroli zakażeń szpitalnych, osoba kierująca pracą pielęgniarek w szpitalu, lekarz wykonujący zadania służby medycyny pracy. Spotkania Komitetu Kontroli Zakażeń odbywają się 1 raz na 6 miesięcy lub częściej jeśli istnieje taka potrzeba. Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych przeprowadza kontrolę wewnętrzną w zakresie poprawności stosowania procedur, zapobiegania zakażeniom i szerzeniu się czynników alarmowych. Okresowo przeglądana jest również indywidualna dokumentacja medyczna pacjenta pod kątem wystąpienia zakażenia szpitalnego,

przeгляд sposobu wypełniania kart rejestracji zakażenia i czynnika alarmowego, analiza zgonów, analizy dotyczące chorych gorączkujących. Prowadzony jest również monitoring bieżący w zakresie:

- ❖ wkłuc obwodowych,
- ❖ wkłuc centralnych,
- ❖ cewników moczowych,
- ❖ odleżyn,
- ❖ ran pooperacyjnych,
- ❖ pacjentów podłączonych do respiratora,
- ❖ ZLK 1,
- ❖ ZLK 5.

Woda - Szpital Specjalistyczny zaopatrzony jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągu sieciowego Sanok-Trepcza. Na wypadek awarii sieci wodociągowej obiekt posiada podpisane porozumienie z Sanockim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o., ul. Jana Pawła II 59, 38-500 Sanok, dotyczące ilości dostarczanej wody tak, aby zapewnić jej dostawę przez minimum 12 godzin. Awaryjne źródło zaopatrzenia w wodę stanowią zbiorniki „Jerozolima” - zlokalizowane przy ul. Kenara o pojemności 2 x 1000 m³ do których przyłącze wraz z wymaganymi zabezpieczeniami i zasuwami wykonało przedsiębiorstwo wodociągowe SPGK. Badania wody na kuchni szpitalnej zlecane raz w roku. Woda na obecność bakterii Legionella Sp. badana jest dwa razy w roku ze stałych wyznaczonych punktów zlokalizowanych na oddziałach szpitalnych. Obiekt posiada aktualne badania wody na obecność bakterii Legionella Sp., ostatnie badania wykonano w miesiącu listopadzie 2023 roku. Aby zapobiec namnażaniu się bakterii Legionella Sp. prowadzone jest przegrzewanie wody do temperatury powyżej +60°C. Szpital posiada również własną dodatkową stację uzdatniania wody dla bloku operacyjnego oraz centralnej sterylizatorni. Na wypadek awarii sieci energetycznej szpital posiada własne agregaty prądotwórcze zasilane paliwem diesla.

2. G.V.M. CARINT Podkarpackie Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych

w Sanoku zlokalizowane jest w budynku Szpitala Specjalistycznego SPZOZ w Sanoku przy ul. 800-lecia 26.

W ramach PCISN funkcjonuje Oddział Kardiologii z Pracownią Elektrokardiologii, Hemodynamiki, Urządzeń Wszczepialnych Serca i Radiologii Zabiegowej oraz Poradnia Kardiologiczna, Wad Serca i Nadciśnienia Tętniczego.

Do najczęściej wykonywanych zabiegów należą: koronarografia, plastyka naczyń wieńcowych, wszczepianie rozruszników/kardiowerterów, ablacja, angiografia, PFO.

Oddział Hemodynamiki posiada 17 łóżek i 1 stanowisko intensywnej terapii.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń oddziału jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym są opracowane i na bieżąco aktualizowane. Prowadzona jest dokumentacja realizacji tych procedur oraz skuteczności ich wykonania. Kontrolę wewnętrzną w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadza się systematycznie, tj. raz na 6 miesięcy. W Podkarpackim Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych działa zespół ds. zakażeń szpitalnych, w którego skład wchodzi:

ordynator oddziału obserwacyjno-zakaźnego, specjalista higieny i epidemiologii oraz specjalista mikrobiologii klinicznej.

3. DIAVERUM Sp. z o. o. – stacja dializ zlokalizowana jest na terenie Szpitala Specjalistycznego SPZOZ w Sanoku przy ul. 800-lecia 26.

Najczęściej wykonywane świadczenia to: hemodializa i hemodiafiltracja.

Stacja Dializ posiada 26 aparatów do dializ oraz 21 stanowisk dializacyjnych, w tym 18 na stanowiskach dla pacjentów niezakaźnych, 2 dla pacjentów HCV dodatnich oraz 1 stanowisko „ostre” (izolatka). Każde ze stanowisk wyposażone zostało w tablet, gdzie na bieżąco wpisywany jest przebieg zabiegu oraz dezynfekcja aparatu.

Liczba przeprowadzanych zabiegów: poniedziałki, środy, piątki – 58 dializ, wtorki, czwartki, soboty – 49 dializ. Liczba hospitalizacji w roku 2023 wynosiła 15907.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń Stacji Dializ jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i zapewnia przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. Procedury sanitarne są opracowane, aktualizowane na bieżąco. Prowadzona jest dokumentacja realizacji procedur. Kontrola wewnętrzna w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadzana jest systematycznie, co 6 miesięcy. W Diaverum działa Komitet ds. Zakażeń Szpitalnych, który raz na kwartał sporządza raport dotyczący zakażeń szpitalnych, a raz na 6 miesięcy wykaz biologicznych czynników chorobotwórczych. Obiekt posiada podpisaną umowę na świadczenia związane ze sterylizacją sprzętu medycznego (Centralna Sterylizacja SP ZOZ), jednak w większości stosuje się sprzęt jednorazowego użytku.

4. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy NZOZ im Św. Brata Alberta w Sanoku mieści się przy ul. Korczaka 15 w budynku murowanym, wolnostojącym, wielokondygnacyjnym, przystosowanym dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózku inwalidzkim. W obiekcie wydzielonych jest 14 pokoi 1-2-3-5 osobowych, 10 pokoi z węzłem sanitarnym, pozostałe pokoje z bliskim dostępem do łazienki. Stan sanitarno-higieniczny ZPO zgodny z obowiązującymi przepisami. Procedury opracowywane i aktualizowane na bieżąco. Dwa razy do roku przeprowadzana jest kontrola wewnętrzna w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych.

Zaopatrzenie w wodę z wodociągu sieciowego miejskiego będącego pod nadzorem PIS Sanok. Pomieszczenie post- mortem wydzielone, zlokalizowane na poziomie -1, dostęp z niezależnym wejściem z zewnątrz. Procedury postępowania osób zmarłych opracowane i wdrożone. System klimatyzacji i wentylacji serwisowany przez firmę zewnętrzną, dokumentacja do wglądu w obiekcie.

Sekcja epidemiologii w 2023 r. sprawowała nadzór nad 189 podmiotami leczniczymi w powiecie sanockim. W głównej mierze są to ośrodki zdrowia, prywatne praktyki lekarskie oraz stomatologiczne, laboratoria medyczne, podmioty lecznictwa zamkniętego: szpital, centrum interwencji sercowo-naczyniowej, stacja dializ, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy. W roku 2023, przeprowadzono 122 kontrole sanitarne: 99 kontroli planowanych oraz 23 kontrole nieplanowane.

Wydano 4 decyzje administracyjne za naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych i technicznych, 4 decyzje z przedłużonym terminem ich wykonania

i 1 decyzję rachunkową oraz mandat za naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 2023 roku do PPIS w Sanoku wpłynęła jedna skarga dotycząca gabinetu stomatologicznego na jego zły stan sanitarno-higieniczny. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną i stwierdzono w części jej zasadność. Nałożono mandat karny w wysokości 100,00 złotych. Skierowano wystąpienie dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Obecnie obiekt jest zamknięty. Ponadto, w roku 2023 w jednym obiekcie (praktyka stomatologiczna) stwierdzono złą jakość wody. Wydano zalecenie, po działaniach naprawczych uzyskano prawidłową jakość wody.

W stosunku do lat ubiegłych stan sanitarno-higieniczny i techniczny części obiektów uległ znacznej poprawie. Przeprowadzono remonty dostosowując pomieszczenia do szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

PODSUMOWANIE:

Na podstawie dokonanej analizy sprawowanego nadzoru, działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Sanoku w 2024 r. ukierunkowane będą na następujące problemy:

- ❖ Wypełnianie przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach
- ❖ Wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rakotwórczych
- ❖ Przestrzeganie wymogów w zakresie dot. substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów, produktów kosmetycznych, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3
- ❖ Współpraca z instytucjami i organizacjami, które zajmują się przeciwdziałaniem dystrybucji środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
- ❖ Ograniczenie narażenia na radon w pomieszczeniach pracy
- ❖ Monitorowanie zachorowań na choroby zakaźne w tym choroby szczególnie niebezpieczne w celu likwidacji zagrożeń epidemicznych populacji powiatu
- ❖ Utrzymywanie wysokiego wskaźnika uodpornienia populacji poprzez nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych
- ❖ Podejmowanie działań wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w celu ich wyegzekwowania, zarówno oświatowych jak i egzekucyjnych
- ❖ Nadzorowanie warunków higieniczno – sanitarnych jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne
- ❖ Nadzorowanie obowiązków badania ciepłej wody użytkowej wewnętrznych instalacji wodociągowych w obiektach noclegowych, hotelowych oraz w obiektach gdzie przebywają ludzie z obniżoną odpornością, wynikających

z oceny ryzyka w ramach kontroli wewnętrznej na obecność *Legionella pneumophila*.

- ❖ Współpraca z przedsiębiorcami, zarządcami wodociągów sieciowych produkujących wodę w zakresie wywiązywania się tych podmiotów
- ❖ z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2024.
- ❖ Nadzorowanie warunków higieniczno – sanitarnych oraz higieny procesów nauczania w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży, w tym w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo – wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych, szkołach wyższych a także wypoczynku rekreacji dzieci i młodzieży
- ❖ Wzmocnienie działań zmierzających do rozwiązania problemów dzieci i młodzieży związanych z warunkami higieniczno – sanitarnymi w placówkach oświatowo – wychowawczych
- ❖ Wzmocnienie działań kontrolnych oraz edukacja zdrowotna w środowisku szkolnym na rzecz eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy u dzieci i młodzieży
- ❖ Podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych dotyczących przeprowadzania badań stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu oraz metod eliminacji ewentualnego zagrożenia w placówkach oświatowo-wychowawczych
- ❖ Kontynuacja zadań w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących profilaktyki chorób, zbilansowanej diety i aktywności fizycznej
- ❖ Kontynuacja programów edukacji antynikotynowej oraz programów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od napojów energetycznych, alkoholu, papierosów i e-papierosów oraz innych środków psychoaktywnych
- ❖ Kontynuacja zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnie z aktualną sytuacją epidemiologiczną oraz potrzebami mieszkańców powiatu
- ❖ Prowadzenie dalszych działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa żywności na wszystkich etapach produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi oraz jakości żywienia w zakładach zamkniętego żywienia zbiorowego
- ❖ Przestrzeganie wymogów techniczno – sanitarnych w obiektach produkcji obrotu żywnością oraz wzmoczenie nadzoru nad producentami żywności pochodzenia roślinnego, zajmującego się głównie uprawą owoców i warzyw
- ❖ Ocena jakości żywienia dzieci i młodzieży w placówkach szkolno – wychowawczych.

Nadrzędnym celem wszystkich prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną działań prozdrowotnych i profilaktycznych w 2023 roku była poprawa zdrowia mieszkańców naszego powiatu. Realizacja przyjętych w 2023 głównych kierunków działania służyła zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego nadzorowanego terenu.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Sanoku
Krystyna Bętkowska